NÚMERO 16 Octubre · Novembre de 2022 3€

SOMGANXOLA

La publicació dels nens i les nenes de les Garrigues

Tardor sense fred, el temps tocat del bolet!

SUMARI

Pàgina 12

Malestar per les presses a l'inici del curs

Pàgina 14

Començar l'escola bressol al poble del costat

Pàgines 16–17

Escoles que reformen els pa-tis perquè siguin coeducatius

Pàgina 18

Entrevista a Albert Font-Tarrés, educador social

Editorial

Nou curs, nous reptes

El dilluns 5 de setembre va començar el curs escolar 2022/2023. Va ser un inici diferent per a mestres i alumnes, i en els primers va suposar crítiques. Un any més, el *SomCanalla* es torna a posar en moviment en contacte amb les 26 escoles de l'àmbit informatiu, i cal agrair tant als claustres de professors com als alumnes la seva participació activa en aquesta aventura. Encarem el número 16 i comencem el quart curs de notícies, reportatges, columnes d'opinió i col·laboracions dels centres amb les seves novetats. A l'apartat 'Escola Vintage' recuperem la història de l'*Escola* i *Cultura infantil* dos revistes que es van publicar els anys 1933 i 1936 amb textos i il·lustracions dels alumnes de les escoles de Juneda i Arbeca. Un antecedent singular per al *SomCanalla* que ens recorda la importància d'escriure i llegir. Podem passar-ho bé explicant el nostre món, i a més en deixem testimoni.

Amb el suport de:

Diputació de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Obra Social "la Caixa"

EAM
Escola d'Art Municipal

Amb la col·laboració de les escoles:

Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés
Els Aubis de l'Albi
La Dula d'Alcanó
Escola d'Alfés
Albirka d'Arbeca
Els Set Focs de Bellaguarda
Joan XXXIII de les Borges Blanques
Mare de Déu de Montserrat de les Borges Blanques
Vall Major de Bovera
Timorell de Castelldans
El Cérvol de Cervià de les Garrigues
Porcel de Cervera de l'Espluga Calba
Escola de la Granadella
L'Espígol de Juncosa de les Garrigues
Manuel Ortiz i Castelló de Juneda
Arc d'Adà de Llardecans
Otogesa de Maials
Abat Ruera de Puiggròs
La Roca de Sarroca
Escola del Soleràs
Escola de Sunyer
Escola de Torrebesses
La Bassa de Torregrossa
Sant Bonifaci de Vinaixa
A Cau de Bosc de Tarrés
Escoleta del Mas de Juneda

Equip SomCanalla

Consell de redacció:
Xavier Franch
Miquel Andreu
Francesc Florensa
Angelina Giné

Coordinació:
Francesc Florensa

Redacció:
Xavier Franch

Disseny gràfic:
Adrià Martí
Josep Patau

Fotografia:
Xavi Minguella

Correcció:
Roger Berenguè

Departament comercial:
Francesc Florensa

President:
Emili Farré

Col·laboradors:
Jordi Companys
Ramon Montanyà
Mireia Torres

Imprimeix:
INDUGRAF OFFSET SA

Dipòsit legal
L 1231-2019

Edita:
Associació Cultural Garriguenca de Comunicacions
C/ Nou, 2, 2a · 25400
LES BORGES BLANQUES (Garrigues)

Telèfon: 973142420

somcanalla@somgarrigues.cat
www.somgarrigues.cat

SomCanalla és un mitjà independent i plural. La seua opinió s'expressa mitjançant l'editorial.

QUI HA FET LA PORTADA?

Josep Patau

@JosepPatau

Les Borges Blanques, 1971.
És dissenyador gràfic i tipògraf autodidacte. Des de les Borges crea lletres per a llibres, diaris i revistes, com són les del *SomCanalla*. A més d'això, en el temps lliure, li agrada dibuixar i pintar.

Organitza

Gremi de Llibreters de Catalunya

Amb la col·laboració de

EDITORS.CAT

Gremi d'Editors de Catalunya

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya

CLUBS DE LECTURA INFANTILS A LA BIBLIOTECA EMILI PUJOL DE LA GRANADELLA

MINI CLUB DE LECTURA
per a nens i nenes de 5 a 7 anys.
Llegim i treballem els àlbums il·lustrats amb tota la màgia de les emocions i els valors.
Tots els dimarts (excepte festius)
de 17:15 a 18:00h
Inici del club: 8 de novembre

CLUB DE LECTURA INICIAL
per a nens i nenes de 8 a 14 anys.
Trobades setmanals per llegir plegats, divertir-nos i comentar les aventures entre amics.
Tots els dilluns (excepte festius)
de 17:15 a 18:00h
Inici del club: 7 de novembre

Les edats són orientatives | *Més informació a: *bibliotecagranadella@gmail.com

8a temporada

cicle de teatre familiar

BALDUFA

Les Borges Blanques - octubre, novembre i desembre 2022

29 octubre 2022

ELTI

O la història d'un ratolí ecologista...
Cia. T-Gràcia

26 novembre 2022

TEMPUS

Teatre gestual, tic-tacs i rellotges...
Cia. EQM

10 desembre 2022

LA MAMA DELS ARBRES

Un espectacle per a públic de 0 a 100 anys!
Cia. Fes-t'ho com vulguis

Pavelló de l'Oli
18.00 h • 2 €
Entrades a través del web de Cultura

Baldufa
CICLE DE TEATRE INFANTIL

Ajuntament de les Borges Blanques

B CULTURA

amb el suport del Departament de Cultura
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Veterinària

Els veterinaris són tots aquells metges i especialistes en la salut i el benestar dels animals, tant dels que ens acompanyen en la vida diària a casa, com els gats i els gossos, com també dels animals de granja, com les ovelles, els vedells o els porcs. Depenent de quina sigui la seva especialitat treballaran en un centre mèdic o bé es mouran de granja a granja, allí on siguin reclamats, per prevenir, guarir o pal·liar les malalties dels animals.

IL·LUSTRACIÓ: Mireia Torres, alumna de l'EAM

BATA DE TREBALL

És habitual que portin aquesta roba si treballen en centres especialitzats. Quan viatgen, també és important que sigui roba còmoda que es pugui embrutar depenent de la intervenció.

MICROSCOPI

La feina dels veterinaris no s'acaba amb el contacte i l'exploració de l'animal. Sovint han de fer servir eines com els microscopis per analitzar mostres i saber què els passa.

GUANTS

La higiene és molt important en els tractaments i exploracions. De guants n'hi ha de molts tipus, tant de dit com de llargs que arriben fins a l'espatlla. Cada feina en requereix uns.

XERINGUES

Així com passa amb nosaltres, els veterinaris també en fan servir moltes quan atenen els animals. No són iguals les xeringues per alletar, per exemple, que les que utilitzen per vacunar les bèsties.

COLLARET ISABELÍ

Si pensem en gossos i veterinaris, ràpidament ens venen al cap. Serveixen perquè l'animal no es pugui rascar després d'una operació o tractament. També se'n posen als gats.

FONENDOSCOPI

És un aparell que també porten els metges de les persones i que permet auscultar els animals per saber si les constants vitals, com el batec del cor o la respiració, són correctes.

PASSATEMPS PER ALS MÉS PETITS

Refranys de temporada

A la tardor, ni fred ni calor

Pluja de tardor, fa bona saó

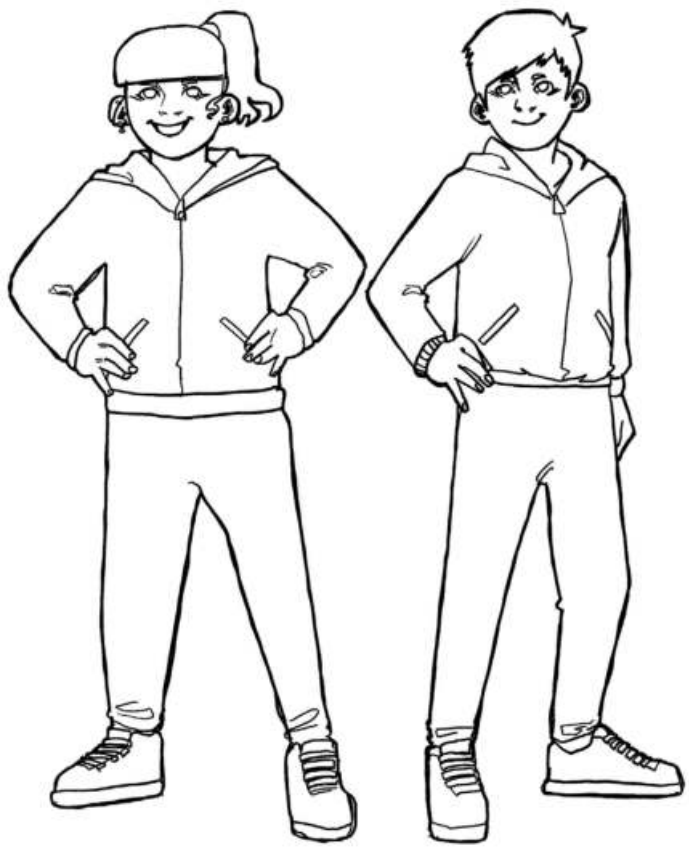
Per Tots Sants desa el *vano* i treu els guants

Busca les 7 diferències

Il·lustració original: Jordi Companys

Pinta el xandall de l'escola Set Focs de Bellaguarda

Has anat mai a buscar bolets? Vas trobar rovellons, ceps, fredolics, camagrocs o ous de reig? I si a continuació dibuixes un bolet real i un de fantàstic?

PASSATEMPS PER ALS MÉS GRANDETS

Embarbussaments

– Codonys collia, la tia Maria, de genollons. Collia codonys de genollons.

— Què t'ha dit, què t'ha dat, què t'ha dut, el didot? —Set ceps secs i set xicres xiques.

Plou poc, però pel poc que plou, plou prou.

Acoloreix aquest mandala de tardor, relaaaxa't

El pare carabasser < Una secció de Ramon Montanyà

Aquest joc del pare carabasser potser no és dels més coneguts, encara que també hi ha jugat diverses generacions. És un joc per jugar-hi amb grups nombrosos, perquè al ser un joc de concentració i memòria el fa ser més interessant; d'altra banda, seria bastant avorrit i monòton.

El nombre de participants per jugar-hi era un mínim de 8 i no hi havia màxim.

A aquest joc s'hi jugava preferentment a l'estiu i era un joc ideal per jugar-hi a la fresca després de sopar a qualsevol indret del poble. Nosaltres al poble hi jugàvem tant a les escales de l'església com als baldadors com a la costa dels pilons.

Com es juga al pare carabasser?

Primer de tot, sortirà voluntària la persona que farà de pare, i després tots els jugadors tindran un número que ells mateixos s'hauran assignat. Per exemple, si hi ha 20 jugadors, hi haurà 20 números.

La mecànica del joc

El joc comença quan el pare diu: "El pare carabasser quan va vindre de París li va portar 15 carabasses", per exemple, i el jugador que té el número 15 ha de dir: "Com 15? 10", per exemple, i el que té el número 10 ha de dir: "Com 10? 2", per exemple, i així es van dient els números dels jugadors.

Els jugadors s'eliminen de la següent manera: quan diuen el teu número i no respons, quan un mateix jugador repeteix un número que ja s'ha dit anteriorment i quan un jugador diu el número d'un altre jugador que ja estigui eliminat. Cada vegada que un jugador ha quedat eliminat, el pare torna a començar. Tot i així, a mesura que va avançant el joc i hi ha més risc d'equivocar-te, els jugadors sempre tenen l'opció de cridar el pare, per exemple, si diuen el número 15 i aquest té dubtes a l'hora de cridar-ne un altre, pot dir: "Com 15? pare", i el pare torna a començar. S'ha de dir també que al pare només el pot cridar un cop cada jugador i que, si es crida al pare i no contesta, no passa res, ja que el pare no pot quedar eliminat.

El joc s'acaba quan el pare consideri que els jugadors que queden en joc no cedeixen i cauen en la monotonia de repetir-se.

OPINIÓ

Ada Perera Farregut
Escola Albirka d'Arbeca, 6è

La bicicletada

El matí del dia 6 d'octubre, els alumnes de C.S. vam fer una sortida amb bicicleta a la Fortalesa dels Vilars, situada a 4 km d'Arbeca.

Vam sortir acompanyats per tres mestres i el cotxe guia del guarda municipal que ens anava guiant per un altaveu dient coses com ara: "Al pròxim arbre parem" o "esteu preparats per continuar?" Vam respectar les normes evitant així perills. També sentíem la gent que parlava, cridava o reia. Els cotxes i tractors passaven per la nostra vora saludant i vigilant.

El camí es va fer ben planer i, tot i alguna pujadeta i baixadeta, vam pedalar sense problemes.

A l'arribar als Vilars, havíem fet gana pel camí, i després d'un esmorzar merescut, vam fer, aprofitant que estem estudiant l'edat antiga, la visita guiada a La Fortalesa (poblat ibèric construït fa 2.800 anys). És impressionant!

Tot i la calor, la tornada es va fer més curta que l'anada.

Desplaçar-nos amb bicicleta va ser bonic i m'agradaria repetir-ho.

Clàudia Garcia Martínez
Escola Espígol de Juncosa, 6è

L'hort

Hola! Soc la Clàudia, tinc 11 anys, faig 6è i vaig a l'escola Espígol de Juncosa.

Us parlaré de l'hort tan bonic que tenim dins del recinte escolar. Abans hi havia palets a les parets i estaven plens de sorra, però fa uns anys que una mare d'una nena de l'escola va dibuixar-hi un mural i va ser pintat pels membres de l'AMPA. Aquest any tenim un triangle fet de maons al mig de l'espai i està ple de terra per tal de poder plantar-hi més endavant. La setmana passada va venir un pare d'un nen de l'escola a explicar-nos el funcionament de l'hort i tot allò que podíem plantar ara a la tardor. També ens va dir que hi ha ocells que a través del seu cant ens diuen si hi haurà una gelada, per tant, és millor no plantar-hi res i esperar que deixin de cantar. La setmana que ve tota l'escola plantarem i sembrarem diferents verdures i plantes aromàtiques.

Espero que durant aquest curs puguem plantar, cuidar i collir moltes verdures entre tots i totes.

Aina Pérez Mònico
M.D. Montserrat de les Borges, 6è

Ja comença la tardor!

Per fi ha arribat la tardor, després de mesos esperant-la!

A mi el que m'agrada més de la tardor és que les fulles dels arbres canvien a mil colors: marró, taronja, vermell, groc... Al carrer ja es comença a notar. En aquesta època de l'any no fa ni molta calor ni molt fred. Això significa que és el millor temps per sortir amb bicicleta, buscar bolets o collir castanyes amb la família.

Allò que més agrada a tots els nens i nenes de la tardor és que el dia 31 d'octubre se celebra una festivitat que ve d'Amèrica que es diu Halloween. Aquesta festa tracta que t'has de disfressar d'alguna cosa que faci por i anar pel poble a fer Trick or Treat (demanar *xuxes*, galetes, bombons...).

A Catalunya, la festa és la Castanyada, en què es mengen panellets i castanyes cuites. Bonícssim!

L'endemà, el dia 1 de novembre, és Tots Sants, i és el dia en què es va al cementiri a portar flors als difunts i a recordar-los.

OPINIÓ

Marc Berdún Carré
St. Bonifaci de Vinaixa, 6è

Colònies

La setmana que ve tota la ZER Riu Set anem de colònies a Tarragona per continuar el treball del projecte dels romans que hem començat a l'escola.

L'avantatge d'anar tota la ZER és que ens ho passarem molt bé i que ens divertirem fent activitats que ens serviran per aprendre més coses dels romans.

Per altra banda, l'inconvenient és que a l'autobús hem de tornar a posar-nos la mascareta.

Jo crec que les colònies són importants per aprendre coses d'una altra manera, de forma més divertida i dinàmica, i a més ens permeten socialitzar amb els companys de l'Albi i Cervià, i això ens servirà per conèixer-nos més quan fem sortides durant el curs, la trobada de la ZER i també ens servirà per al curs que ve, quan anirem a l'institut i podrem ser més amics.

Maria Roman Huguet
Escola de Sunyer, 6è

Lectura a l'escola

Els nens i les nenes de l'escola de Sunyer fem molts tipus de lectures: lectura en veu alta, lectura silenciosa, padrins i fillols i lectura digital.

Padrins i fillols vol dir que els i les alumnes de la classe dels grans (de 3r a 6è) van a diferents espais en parelles per explicar contes als nens i nenes de la classe dels petits (de P-3 a 2n): els més grans els expliquen als més petits; els més petits els expliquem i llegim nosaltres, encara que de vegades els fem algunes preguntes. Però, a partir de 1r ja llegeixen ells sols, tot i que tenen alguna ajuda. Alguns contes són *E.T, Empènyer i estirar, la Castanyada*, etc.

A nosaltres ens agrada passar aquesta estona amb els nens i nenes més petits per veure com evolucionen amb la lectura i com es diverteixen.

A l'hora de la lectura digital llegim a l'ordinador tots junts i després en fem la comprensió. Per ara, hem llegit un conte que es titula *Merlín el mago*, que és en castellà.

També anem a cada mes a buscar un llibre al bibliobús per llegir-lo a classe.

A tots ens agrada molt aquesta mitja hora de cada dia perquè podem gaudir de la lectura a classe.

Josep Vidal Guiu
Arc d'Adà de Llardecans, 6è

L'esport encara marca diferències

Entre el futbol femení i el futbol masculí hi ha moltes diferències, una de les quals, el salari. La quantitat mitjana del salari femení és entre vint mil i trenta mil euros anuals, mentre que el salari masculí de primera divisió, mínim, és de cent cinquanta-cinc mil euros anuals. També és cert que hi ha algunes de les millors futbolistes del món que cobren més de cent mil euros. Jo penso que això és molt injust perquè, si comparem la futbolista més ben pagada del món (Sam Kerr), que cobra cinc-cents tretze mil euros anuals, i el futbolista més ben pagat del món (Kylian Mbappé), que cobra cent milions d'euros anuals, la diferència és immensa. En la meva opinió, crec que això ja no hauria d'estar passant. En el futbol hi ha molt masclisme ja des de fa molt temps i no puc entendre per què hi ha tanta diferència salarial. Només perquè siguin dones no vol dir que juguin més malament a futbol. A més, segur que algun equip femení és molt més bo que algun equip masculí.

Els Frares acaben la celebració del centenari

Aquesta tardor s'ha presentat un llibre, s'ha fet una trobada d'exalumnes i un concert coral.

El col·legi Mare de Déu de Montserrat, conegut popularment com Els Frares, va complir el 2020 100 anys de la seva creació. Després de diversos actes durant el 2021, aquesta tardor ha fet les últimes tres activitats de celebració.

El 28 de setembre es va presentar el llibre 'Els frares, 100 anys d'aprenentatge' de l'historiador i exalumne Marc Macià. El 8 d'octubre hi va haver una gran trobada d'exalumnes, on van poder parlar, recordar el seu pas pel centre i també el recorregut històric del col·legi. El 23 d'octubre, per acabar, es va organitzar un concert coral al Pavelló de l'Oli. S'hi va presentar l'himne del centenari.

Exalumnes parlant i ballant sardanes.

Els actes van tenir lloc després que el col·legi rebés el Premi Olivera d'Or al Borgenc 2021 en reconeixement pels 100 anys.

Els consells comarcals creen cangurs gratuïts

Les Garrigues va començar a l'estiu, i el Segrià a mitjan setembre. Són per a nens de 3 a 12 o 14 anys.

Els consells comarcals de les Garrigues i el Segrià han posat en marxa els últims mesos serveis gratuïts de cangur per ajudar les famílies a conciliar millor la feina, el lleure i la cura dels nens i nenes. Se'n poden beneficiar totes les famílies empadronades o vinculades als pobles, amb infants entre els 3 i els 12 anys, a les Garrigues, i els 14 anys al Segrià. Des del Consell prioritzen algunes famílies que ho poden necessitar més com aquelles amb només un pare o una mare, dones que no treballen de fa temps o migrades.

A les Garrigues el projecte va començar durant l'estiu, i al Segrià es va activar a mitjans de setembre. Durarà fins al desembre.

Èxit de participació a la primera Bibliocursa comarcal

La Biblioteca Marquès d'Olivart i el Consell Comarcal, amb les biblioteques de la resta de pobles, van posar en marxa aquest estiu la primera Bibliocursa Garrigues. L'activitat volia fomentar la lectura dels infants que tenen entre 6 i 12 anys entre els mesos de juny i setembre. En total, hi van participar 268 nens i nenes, dels quals 176 van completar tots els nivells. La primera setmana d'octubre es van fer festes de tancament del projecte.

L'Escola de l'Albagés recull 1.000 kg de piles per al concurs Apilo XII

L'escola Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés és la que va reunir més piles al concurs Apilo XII de l'Agència de Residus el curs passat. En total, va recollir 1.043 kg de piles, uns 54,89 per alumne. Aquest nombre contrasta amb la resta de centres guanyadors, que n'havien aconseguit moltes menys. Amb això, l'escola de l'Albagés va aconseguir un premi de 1.500 €. També es va premiar l'escola Set Focs de Bellaguarda pel curs 2020/21.

CaixaBank

BPI
Grup CaixaBank

Malestar per les presses al començament del curs

Les escoles van començar el 5 de setembre i els instituts, el 7. Els mestres es queixen que els va faltar temps de preparació i organització.

Els primers dies es va fer classe intensiva, només al matí. FOTO: Xavi Minguella.

El curs passat hi havia hagut moltes protestes entre els mestres per com havia de ser el curs 2022/2023. Finalment, les classes van començar el 5 de setembre a les escoles, amb l'excepció de les Borges Blanques, i el 7 de setembre als instituts. Després dels primers dies, molts representants de les escoles continuaven sent crítics amb el Departament d'Educació perquè deien que no havien tingut temps de preparar bé el curs i la rebuda dels alumnes amb dos dies de marge.

Entre els problemes destacaven que tot havia anat "a última hora", que faltava informació, que havien hagut de fer hores extres i que també feia molta calor a les classes.

Destaquen que faltava informació, que havien de fer hores extres i que feia molta calor

Crítiques a les activitats de tarda

Una de les coses que més van criticar les direccions de les escoles va ser les activitats de lleure de la tarda. Molts centres van haver de buscar ells mateixos monitors entre els veïns del poble. En contra del que havia promès el Departament d'Educació, qui mana sobre com fer les coses a les escoles, no va ser de qualitat, diuen.

L'Institut de la Granadella, amb la meitat d'alumnes de primer

L'Institut l'Olivera de la Granadella va començar les classes el passat 7 de setembre amb un total de 60 alumnes. D'aquests, només 8 són de primer d'ESO. Segons el director, Joan Puig, la xifra representa "la meitat d'alumnes de primer d'ESO d'un curs habitual", que sol ser de 15 estudiants. Si recuperem les dades del curs 2021/2022, quan hi va haver 26 alumnes de primer d'ESO, la diferència encara és més gran. L'Institut rep alumnes de 7 escoles, però aquest any hi ha hagut pobles on no hi havia alumnes de l'edat.

Jordi Alba guanya una prova del Campionat de Catalunya de Motocròs

El pilot de Castelldans Jordi Alba va guanyar el passat diumenge 9 d'octubre la prova del Campionat de Catalunya de Motocròs celebrada a Almacelles. Alba, que té 11 anys i competeix a la categoria 65 cilindrades, es va posar tercer de la classificació general, a pocs punts del segon.

Uns cent nens participen en l'Open BTT de Juneda

La prova esportiva comptava amb cinc categories, de prebenjamins fins a infantil.

Un centenar de ciclistes de les categories prebenjamina, benjamina, principiant, alevina i infantil van participar el dissabte 15 d'octubre en el II Open Infantil Vila de Juneda.

Un dels alumnes de l'Escola.

Entre tot els participants hi havia una quarantena d'alumnes de l'Escola de Ciclisme Juneda-Garrigues, que era l'amfitriona de la competició. El prebenjamí Arnau Vilanova va ser el guanyador de la seva categoria. Els altres infants no van tenir tanta força ni sort.

Joan Sedó (president del CC Collla la Pedalada de Juneda), José Garrido (regidor d'Esports de l'Ajuntament de Juneda), Pau Pont (coordinador de l'Escola de Ciclisme Juneda-Garrigues) i Víctor Díaz (delegat de la FCC a Lleida) van fer entrega dels trofeus als guanyadors i de medalles a tots els participants.

Plançó comença a les Borges el 28 d'octubre

La iniciativa pretén atansar els joves de 12 a 20 anys a les arts escèniques, amb set espectacles.

El 28 d'octubre, el Pavelló de l'Oli de les Borges Blanques acollirà l'espectacle de dansa urbana 'Transmissions'. Serà l'estrena del projecte Plançó, que busca atansar els joves de 12 a 20 anys a les arts escèniques.

'Transmissions' serà la primera de 7 actuacions, que tindran lloc en diferents pobles de la província de Lleida. El 2023, per exemple, una de les obres es farà al Teatre Foment de Juneda.

Si s'apunten a l'Oficina Jove de les Garrigues, els nois i noies poden aconseguir l'entrada per 3 euros i anar amb un bus compartit fins al lloc que es faci la funció. A més de l'obra, es fan tallers i es pot parlar amb els actors.

L'Escola de Futbol de les Garrigues crea un equip juvenil femení

El passat divendres 30 de setembre, els jugadors de l'Escola de Futbol les Garrigues van xafar la gespa del Camp Municipal Ramon Espasa per a la presentació oficial dels equips del club. Una de les principals novetats va ser l'equip juvenil de futbol 11 femení, el primer de l'escola i de la comarca. L'equip consta d'una vintena de joves d'entre 14 i 18 anys procedents de diversos pobles de la comarca, com les Borges, l'Albi, Arbeca o Castelldans.

El RallyRACC Catalunya Costa Daurada passa per les Garrigues

El divendres 21 d'octubre, el RallyRACC Catalunya-Costa Daurada va comptar amb dos trams cronometrats a les Garrigues. Un entre els pobles del Vilosell i la Pobla de Cérvoles. El segon, entre el Soleràs i Bovera, passant per la Granadella. Als pobles per on passava la prova hi va haver grups d'aficionats al ralli que van gaudir del pas dels cotxes de competició en alguns dels llocs més emblemàtics. Algunes escoles van anar a veure passar el ral·li.

REPORTATGE

Xavier Franch
somcanalla@somgarrigues.cat

Anar a la bressol al poble del costat

Els permisos, la família i el tipus de llar són claus

Les Garrigues compta amb una vintena d'escoles bressol, que acullen nens i nenes de fins a tres anys. Tot i que és una fase de l'educació que no és obligatòria, la gran majoria d'infants passen per aquestes llars. L'accés a una o altra escola bressol no només depèn de si n'hi ha al poble. En força casos, també hi tenen a veure els permisos que tenen els pares a la feina, el suport que poden tenir de la família i si la llar d'infants és municipal o del Departament.

Espai interior d'una llar d'infants de la comarca. FOTO: Arxiu

L'Eloi i l'Anna viuen a Cervià. A principis de gener, l'Anna va tenir dos filles bessones que fa poc que han començat a anar a l'escola bressol. Tot i que Cervià té llar d'infants, l'edat d'accés és a partir del primer any. Com que tots dos havien de tornar a treballar i no tenien la família a prop, van decidir portar les filles a la llar d'infants municipal de les Borges Blanques. Primer, perquè ell treballa en aquest poble. Segon, perquè agafen nadons a partir dels 4 mesos.

La Mireia i el Munir són de la Granadella i van ser pares al maig. A l'octubre, tant a ella com a ell se'ls acabaven els permisos laborals i havien de tornar a treballar. Com que la família també treballava i no els podien cuidar el fill, van optar perquè comencés la bressol. A la Granadella hi ha llar d'infants, però, com a Cervià, s'ha de tenir un any per anar-hi. Després de valorar algunes opcions, la parella va decidir portar el seu nadó de mig any a l'escola bressol municipal de Llardecans.

Aquestes situacions són habituals als pobles de la comarca, com expliquen des dels mateixos centres. Les bressol de titularitat municipal, que depenen dels ajuntaments, solen tenir una edat d'accés més baixa, normalment als quatre mesos, i de vegades també més llibertat per fixar l'hora d'entrada dels petits.

La brevetat dels permisos que tenen els pares i mares els força a haver de portar els fills i filles a aquests centres, encara que de vegades suposi complicacions, com anar al poble veí. Els horaris de feina sovint ho acaben de complicar tot. Laura Navarro, que treballa a la llar d'infants municipal de Llardecans pensa que "la jornada laboral no està ajustada a l'escola" i que seria bo canviar-ho.

Les bressol municipals solen tenir una edat d'accés més baixa, als 4 mesos, i no a l'any

Comencen 4 noves bressol integrades

Educació va anunciar al juliol l'obertura de 52 noves escoles bressol rurals el curs 2022/2023. Sis d'aquestes havien de ser a pobles garriguencs: Bellaguarda, Bovera, Cervià de les Garrigues, el Soleràs, l'Espluga Calba i Torrebesses. Quan el 5 de setembre van començar les classes, però, només van obrir portes quatre escoles bressol integrades. A l'Espluga Calba no hi va haver infants inscrits per a aquest curs. Al Soleràs, per la seva banda, havien de fer moltes obres per adaptar els espais i van pensar que no hi havia prou temps durant les vacances d'estiu.

TALMA SERVEIS I SUPORT A LES PERSONES

Consell Comarcal de Les Garrigues

Talma: servei i suport a les persones

Contacte: 973 15 03 30 – *cdiap.garrigues@talma.cat*

Quan la llum dona pas a la foscor

Quan acaba l'octubre entrem a la meitat fosca de l'any: menys hores de llum, els arbres van deixant anar moltes de les seves fulles i es preparen per a l'hivern i les llavors esperaran protegides sota terra per tornar a germinar a la primavera. La naturalesa i els seus cicles ens transmeten coneixements molt interessants de la vida. Igual que a les persones ens cal un temps d'activitat de dia i de descans cada nit, la natura necessita més repòs durant una part de l'any.

Les tradicions que celebrem són herència de les festes que se celebraven ancestralment, quan les persones estaven més connectades als ritmes naturals. Més que nosaltres en l'actualitat. Ara entrem en un període de calma, d'agraïment pels aliments que la terra ens ha donat, de connexió amb nosaltres, de crear hàbits i enfortir la voluntat. Aquestes accions ens ajuden a portar millor els moments de pèrdua que podem viure al llarg de la vida.

Com ho podem fer per acompanyar els infants en moments de pèrdua?

És necessari situar els infants en els ritmes del cicle anual de les estacions, per exemple, amb una **roda del temps o calendari circular***. D'aquesta manera, integrem la mort a la vida. L'energia expansiva de l'estiu dona pas al recolliment de la tardor i l'hivern per rebrotar a la primavera amb les forces renovades.

Per altra banda, **conèixer d'on venim** ens permet saber qui som. La tardor és un bon moment per parlar de tabús i sentiments, com és el cas de la mort en la nostra cultura. Aquesta època de l'any propicia parlar amb els nens i nenes de la mort d'una manera clara, dolça i respectuosa. Els contes són una bona eina per fer-ho. Us deixem alguns exemples que ho tracten i també altres títols que expliquen petites accions més interiors i rutinàries per als infants:

- **Tardor** Autora: Gerda Muller.
- **Les coses que se'n van** Autora: Beatrice Alemagna.
- **Adeu, àvia** Autors: Mieke van Hooft i Ronald Heuninck.
- **Las preocupaciones de los ratoncitos** Autora: Ida Bohatta.
- **La caseta de les arrels** Autora: Ida Bohatta.
- **La casa dels ratolins: noves aventures del Sam i la Júlia** Autora: Karina Schaapman.

Us proposem, també, buscar un raconet a casa per preparar una taula d'estació (amb fulles, pinyes, algun dibuix...) i afegir-hi algun objecte que representi els familiars que ens han deixat per explicar d'on venim: com es deien els nostres padrins, de què treballaven, què els agradava fer... Quanta saviesa de la nostra família que no es perdria! Una espelma encesa també simbolitza posar llum a aquests temes que tant ens costa parlar.

La Castanyada, Tots Sants i Halloween

Durant la tardor, el Halloween s'ha afegit a la Castanyada i a la festivitat de Tots Sans. De fet, Halloween significa "vetlla de tots sants = *All Hallow's Eve*". Us recomanem que expliqueu als infants l'origen i el significat real del que se celebra en aquestes tradicions. Si busquem el rerefons del Halloween, veiem que és semblant a Tots Sants i que s'allunya de tota la parafernàlia consumista a la qual ens veiem submergits.

Fem poc favor als infants quan associem la mort amb l'espant, sobretot amb la deshumanització de les persones, accions violentes i terror. Una cosa és disfressar-se de bruixa, vestir-se de fantasma, fer galetes en forma de ratpenat i carabasses o bé fer un petit ensurt a alguna persona i l'altra és menjar llaminadures en forma de parts del cos humà, disfressar-se d'assassí sanguinari o el patiment que pot suposar un túnel del terror per a un infant.

Des del compte d'Instagram *@pequefelicidad* ens fan unes recomanacions bàsiques:

– No obligueu els infants a disfressar-se si no volen.
– Eviteu disfresses sanguinàries en infants menors de 6 anys, ja que s'impressionen fàcilment.
– Eviteu complements violents. La violència no és divertida.
– Les bromes, si fan por, no són divertides. Els infants són concrets.
– No us burleu de les seves pors. Tingueu empatia.
– Seguiu el seu ritme. Que el fet de celebrar-ho els faci sentir bé.

Com a societat no sabem (o no volem) gestionar les pors i busquem emocions fortes per descarregar-les. Ens centrem en l'atacant per donar-los sortida, però els infants mereixen un pas més de maduresa i humilitat per part dels pares i mares. Necessiten que els omplim de calidesa, respecte i sentit en els moments més foscos. Aquesta època de l'any és una gran oportunitat per forjar un puntal de seguretat i valentia per a la seva vida.

EL RACÓ DELS PARES

Xavier Franch
somcanalla@somgarrigues.cat

Canviar els patis per coeducar

De la pista de futbol als horts i espais compartits

Els centres de la comarca estan fent canvis als seus patis perquè siguin llocs on no només es pugui jugar i passar una bona estona, sinó que serveixin al màxim per a la descoberta i l'educació dels nens i nenes. De la pista de futbol que tradicionalment havia dominat els esbarjos, passem a espais més naturals i amb més equipaments i possibilitats, que permeten jugar diferent i aprendre tot passant-ho bé.

Pati de l'escola de Juneda, amb els nous espais de què disposen. FOTO: Escola Manuel Ortiz i Castelló

Quan pensem en el pati d'una escola, el més habitual els últims anys era que l'element central fos una pista poliesportiva, on se solia jugar a futbol i altres esports de pilota. Últimament, però, diversos centres de la comarca han proposat reformes dels espais d'esbarjo per treure centralitat a aquestes pistes i que els patis comptin amb més jocs, més elements naturals i més possibilitats per als alumnes.

Dos dels casos més recents són els de Llardecans i Juneda. Al primer, l'Ajuntament va substituir aquest estiu i durant les primeres setmanes de classe l'antic pati del davant, que era una plataforma encimentada, per un espai experimental. El nou pati combina terra, zones de relleu, petites graderies de fusta, un sorral més gran, una zona d'herbes aromàtiques i un gronxador. Sobre el pati del darrere, que manté porteries, cistelles i un hort, es va fer una jornada participativa amb famílies i infants el diumenge 23 per adequar-lo. La directora, Raquel Baró, creu que "els nens juguen diferent" en aquest nou espai i n'estan "molt contents".

En el cas de Juneda, i com explicaven al número 11 del 'SomCanalla' i en aquest número a la notícia de la pàgina 37, s'està fent un projecte en tres fases. Ja es va treure la reixa de la pista, es va anivellar el pati, es van plantar arbres i instal·lar guarniments per aprofitar l'"immens potencial pel que fa als seus beneficis educatius". Ara queda pendent crear una zona d'assemblea, amb forma de graderia.

Dos dels casos més recents de reformes als patis són els de Llardecans i Juneda

Com Llardecans i Juneda, altres escoles estan fent canvis a la zona d'esbarjo. És el cas de l'Albagés (vegeu la pàgina 20), o de Bellaguarda (vegeu la pàgina 27). L'equip de l'Escola Set Focs de Bellaguarda voldria fer modificacions encara més significatives, com eliminar la pista asfaltada de futbol, però fins ara ha trobat resistències. Sí que ha pogut, però, "naturalitzar el pati" amb arbres i adaptar la part del darrere amb l'hort i una zona amb plantes de típiques del territori.

L'assignatura pendent

En altres casos, el tema del pati és una assignatura pendent. L'AMPA de la Granadella va proposar el curs passat a l'equip directiu fer-ne una reforma per modernitzar-lo i que incorporés més elements de joc. La resposta, però, va ser negativa. Aquest curs ho tornaran a intentar aprofitant que hi ha nova directiva.

En el cas d'Alfés, l'AMPA també reclama canvis i compta amb una directiva que ho té com a objectiu. Aposten per un esbarjo amb opcions tant per als més petits com per als més grans. Fa anys que el pati del centre està pràcticament desert, a causa d'unes ventades que van trencar els equips de joc que hi havia.

Noves formes de divertir-se

En un article d'opinió recent de l'escola Albirka d'Arbeca, dues alumnes, la Carlota i l'Ingrid, explicaven que molt sovint la pista del pati estava ocupada "pels jugadors de futbol, majoritàriament nens, i que de vegades ens enfadem!" Davant de l'omnipresència de la pilota i el fet que sovint eren els nens qui més hi jugaven, mentre que les nenes quedaven al marge, els nous patis permeten noves formes de joc. Raquel Baró, de l'Escola Arc d'Adà diu que els infants "juguen molt més a fet i a amagar, aprofiten el sorral per fer el pi i pont i també construeixen cabanes". Tot plegat, "un joc que abans es feia fora de l'escola" ara es pot fer també dins. Carla Plana, cap d'estudis de l'Escola Manuel Ortiz i Castelló de Juneda, també coincideix que la transformació del pati ha canviat la forma de divertir-se dels menors. Hi ha tot de nous espais i s'hi fan altres tipus de jocs. Així mateix, esperen que la zona d'assemblea es pugui fer aviat, d'aquí a dos cursos, per acabar de tancar el projecte i que sigui "un espai educatiu i de creixement dels infants".

Amb la modernització dels patis s'han creat zones d'ombra i s'han tret algunes pistes

Naturalització i canvi climàtic

A l'últim 'SomCanalla', els alumnes més petits de l'Escola d'Alfés reclamaven un pati "amb més joguets i també animals". Demanaven tenir tobogan, piscina, piscina de boles, "una cabra", "altres moixons", un "llop bo, un linx, una guineu, pollets, cavalls, cérvols, ossos o esquirols bebè". Sense arribar tan lluny, el procés de modernització dels patis també ha servit a les escoles per "naturalitzar-los" creant-hi zones amb ombra i retirant algunes zones encimentades ja fa molt i molt temps.

El projecte de l'Ajuntament de Llardecans apuntava a una perspectiva ecologista i educativa que "possibilita el pati com a espai de joc, de moviment, de relació social, d'experiments, de descobriment..." D'igual manera, Carla Plana, de l'escola de Juneda, fa referència a la necessitat d'"adaptar-se al canvi climàtic". També en aquesta línia s'expressa M. Carme Guiu, directora de l'escola Set Focs de Bellaguarda. Una última de les eines que a poc a poc es va generalitzant són els horts de l'escola, que treballen junts els infants i els mestres i que serveix per conèixer verdures i fruites.

Espais d'assemblea

Lluny de fer servir els patis només per a l'esbarjo, les escoles també aposten perquè siguin espais educatius i de decisió. Així, adapten zones d'assemblea i promouen la participació dels infants en la forma que ha de tenir el pati o que s'hi ha de jugar. Els canvis dels patis per coeducar són tota una realitat, i en veurem més els propers anys. Una tendència que caldrà seguir i acompanyar.

Alumnes de l'escola Arc d'Adà de Llardecans aprofitant els nous espais del pati del davant del centre, reformat durant els mesos d'estiu. FOTO: Escola Arc d'Adà

ENTREVISTA

Xavier Franch
somcanalla@somgarrigues.cat

Albert Font-Tarrés · Educador social

"Hi ha exclosos perquè hi ha excloents. Hem de treballar amb els uns i els altres"

X> Què fa un educador social?
A> Som aquells professionals que estudiem amb els mestres, però que no som mestres. Històricament, ens hem dedicat al treball de comunitat i la personalització. Els estudis van començar ara fa trenta anys i un dels àmbits on es plantejava que havíem de ser era a les escoles. Fa vint anys altres comunitats autònomes van començar. Aquí, fins fa tres anys no ho hem aconseguit.

X> Per què és important?
A> Se'ns associa a les persones amb major vulnerabilitat. Sempre plantegem que l'educació social és un dret de la ciutadania, és pel conjunt, qualsevol de nosaltres pot necessitar educadors socials. La part competencial, de valors de grup, la podem assumir els educadors socials, també la relació amb l'entorn. També atendre la diversitat. Si hi ha exclosos és perquè hi ha excloents. Cal treballar amb uns i altres.

X> Per què apunteu a l'escola?
A> Pensem l'escola, l'institut, com una de les institucions que poden ajudar a cohesionar tota una població, que són pal de paller, que hi va el pobre i el ric. Tothom. L'escola ha de poder fomentar el caliu de població, d'identitat i pertinença en un lloc, de relació. Per exemple, vam participar en l'Agenda Rural de Catalunya i vam parlar també d'això. Podem facilitar que persones vagin a viure a un poble i se'n sentin part.

X> Quina és la realitat actual?
A> El curs passat no, l'anterior, van començar 75 educadors socials a escoles i instituts d'arreu de Catalunya. Des d'aquest curs són 85. A Catalunya, però, hi ha més de 5.000 escoles des de les llars bressol fins als instituts.
Un altre dels trets definitius de l'educació social és que és per a tota la vida. Una altra de les coses que també parlàvem a l'Agenda Rural de Catalunya. S'han d'oferir coses al llarg de tota la vida, dins i fora de l'escola. I garantir que la cultura sigui un element vertebrador.

X> Tindria sentit tenir educadors socials a les escoles rurals?
A> En un àmbit rural també té sentit. Nosaltres parlem de ser a totes les escoles i instituts. Nosaltres parlem del cicle 0-18, i que les escoles bressols s'integrin a les escoles i crear instituts escola. Un poble, per mantenir la població, ha de tenir serveis centrals com l'escola, el consultori mèdic, la farmàcia, el bar i la botiga. I algun equipament per fer esport o activitats socioculturals. A les Garrigues ja hi ha pobles sense escola! Ho hem de facilitar. Es van crear les zones educatives rurals (ZER). La figura de l'educador segur que ajudaria a vertebrar les ZER.

X> Com valoren els educadors socials les escoles que en tenen?
A> Ara els educadors estan repartits i hi ha 7 educadors socials a escoles i instituts de Lleida. Hi ha una valoració positiva per part de les direccions de les escoles i ganes de continuar.

X> Com s'ha de fer?
A> Un dels reptes a què ens enfrontem com a país és que al món rural hi ha bretxes d'accés a oportunitats educatives. Hem de crear itineraris d'aprenentatge personalitzats per a cada alumne. La idea de cap a on hem d'anar és compartida, però falten els recursos, perquè cadascú té el temps que té i s'ha de demanar a cadascú el que sap fer.

Lleida, 1985. Treballa com a educador social en un centre residencial d'acció educativa (CRAE) per a joves d'entre 14 i 18 anys. És vicepresident de Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC) i president de la delegació de Lleida. Abans, també havia exercit de periodista al periòdic 'SomGarrigues'. Per aquest motiu, té clar que "cada municipi té les seves realitats; no és el mateix parlar de les Borges que parlar d'un poble més petit". També està vinculat amb la Societat Catalana de Pedagogia, amb el Moviment d'Innovació Educativa de Lleida, i amb la Xarxa Educació 360.

FOTO: Zakaria Essrout

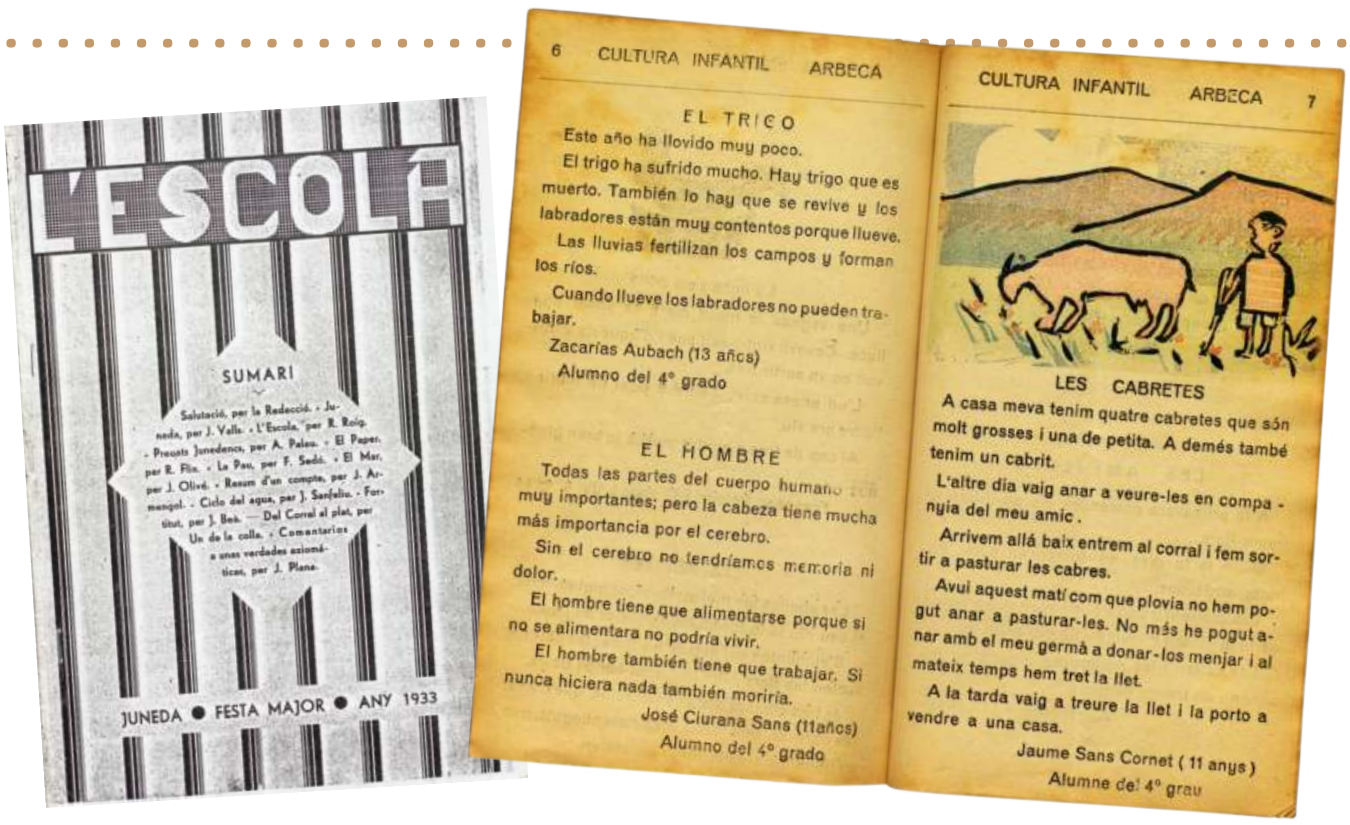
ESCOLA VINTAGE

Xavier Franch
somcanalla@somgarrigues.cat

Les revistes escolars de la República

El 1933 es va publicar 'L'escola' a Juneda. El 1936 van sortir els tres números de 'Cultura infantil' a Arbeca. Hi havia textos i dibuixos dels alumnes i també s'enviaven fora.

Planes de 'L'escola' i de 'Cultura infantil', amb els textos dels alumnes sobre el seu dia a dia. FOTO: Servei del Patrimoni Bibliogràfic i Documental de l'IEI. Hemeroteca / Aj. Olèrdola.

En un 'SomCanalla' del curs passat vam parlar dels mestres del grup Batec, homes i dones que treballaven al món rural i que volien canviar de dalt a baix la manera de fer les classes. Els batequistes, com es feien dir, van ser els primers introductors d'una eina nova a l'aula, les impremtes. Amb la impremta, els alumnes podien escriure textos i copiar-los perquè els llegissin les famílies i els veïns del poble i també de fora. El 1933, a Juneda es va publicar un número de la revista 'L'escola'. El 1936, a Arbeca, van aparèixer tres números de 'Cultura infantil'. Tot i que eren diferents en l'estructura i en com estaven fetes, es pot dir que eren com un 'SomCanalla' de fa gairebé 90 anys. Els nens i nenes hi escrivien articles i també hi feien dibuixos que explicaven les seves descobertes i aprenentatges.

La vida a les Garrigues, amb vista de nen

Els textos de 'L'escola' i 'Cultura infantil' estaven escrits majoritàriament en català, però també n'hi havia en castellà. Els escrits mostren amb naturalitat i espontaneïtat, i de vegades també amb gran formalisme, allò que aprenien a classe o que els alumnes vivien en primera persona. Per exemple, a 'L'escola' es poden trobar textos sobre la pau, sobre el mar, sobre el cicle de l'aigua, sobre l'escola o el corral de casa, amb els seus pollets. Al segon número de 'Cultura infantil', per la seva banda, un alumne escrivia sobre el robatori que van patir a casa mentre estaven a la festa major de les Borges Blanques, mentre que d'altres comparti-en petits relats sobre animals domèstics o que es trobaven al tros. Entre aquests n'hi havia de dedicats a gats, a les cabretes del corral, a insectes com les cigales o a serps. Altres alumnes van escriure sobre els cultius típics de la zona o excursions que feien, com a la Fira de Lleida.

Diferències de format i projecte

El número de 'L'escola', publicat en el context de la festa major de Juneda, estava escrit tot per nens, d'entre 13 i 14 anys, a més d'un escrit del professor J. Plana. S'anuncia com a publicació quinzenal, però no va arribar a treure més d'una edició. 'Cultura infantil', per la seva banda, compta amb veus de nens i nenes, d'entre 8 i 13 anys. En els tres números que van publicar van utilitzar un format molt similar al que utilitzaven altres escoles amb les quals s'intercanviaven els textos. Així, és fàcil veure que formaven part d'un mateix moviment de renovació, amb el mestre Rosendo Jaime Vigatà Simó al capdavant.

La correspondència amb altres escoles

La revista 'Cultura infantil, s'enviava a altres escoles. Alguns dels alumnes que van llegir els articles eren de Barbastre, de Vilafranca del Penedès, d'Avinyó, de Conca, de Mallorca, de Càceres, de Cervera, de Gaserans, de Fígols d'Organyà, de Sallent, de Maçanet de Cabrenys, de Sant Vicenç de Castellet, de Corbera de Llobregat, de Burgos, de Sòria, d'Oló, de Menàrguens, de Sevilla i de Barcelona.

ZER Zona Escolar Rural Vall d'Aranyó

Escola Mare de Déu de Montserrat de l'Albagés

La nova estructura del pati

Disposem d'un nou espai on divertir-nos i compartir moments amb els companys i companyes.

Grans i petits podem jugar amb la nova estructura que del pati.

Aquest curs hem començat amb un nou espai on poder jugar a l'hora del pati. Han ficat una estructura de fusta d'uns dos metres d'alt aproximadament. Té una corda per poder pujar i també es pot accedir a dalt per una escala o un rocòdrom. A més té unes barres a la part de dalt de tot on ens podem penjar com un mico. En un costat té unes cordes creuades per on també podem escalar i a l'altre costat té una barra on podem fer tombarelles. En resum, és un lloc on podem escalar, tirar-nos per un nou tobogan, penjar-nos i fer tombarelles, pujar i baixar per una xarxa... Aquí podem jugar tots els alumnes de l'escola, però hem de vigilar i ajudar els més petits perquè poden caure i fer-se mal.

Aquesta estructura l'han muntat els pares i mares de l'AFA durant l'estiu i així nosaltres, quan vam començar el curs el dia 5 de setembre, ja la vam poder estrenar.

Hem incorporat una nova zona de joc al pati. Ens encanta i la gaudim molt!

A més a més, també han canviat el sorral. L'han fet més gran que abans i han canviat la sorra per una més fina i que si es mulla no es fa fang. Sembla sorra de la platja! En aquest sorral poden entrar i jugar tots els nens i nenes que vulguin. Tenim molts estris i joguines com cubells, pales, rasclets, coladors, diferents motlles per fer formes amb la sorra...

La veritat és que ens ho passem molt bé grans i petits!

Un espai per a compartir

Tots els nens i nenes de l'escola opinem que ha sigut molt bona idea i inversió muntar aquesta nova estructura al pati de l'escola. Ha valgut molt la pena!

Ens agrada molt poder jugar perquè és molt xula, divertida i hi pots fer moltes coses. Mai havíem tingut una cosa tan diferent! A més, podem compartir l'espai grans i petits i tots juguem junts.

Escola ELS AUBIS
ZER Riu Set

Escola Els Aubis de l'Albi

Com treballem la lectura a la nostra escola?

L'escola ens ofereix diferents activitats engrescadores perquè cada dia ens agradi més llegir.

Una de les primeres activitats del curs és crear la pròpia biblioteca d'aula. Cada alumne aporta llibres de tota mena que li hagin agradat o li han semblat interessants i que poden agradar a la resta del grup. Els presentem davant de tota la classe i els col·loquem de tal manera que es vegin bé les tapes i els títols. Podem ampliar-la o modificar-la sempre que vulguem amb llibres del Bibliobús, de les biblioteques públiques dels diferents pobles, de les maletes de lectura de la ZER i amb el material de lectura que ens ofereix el CRP. Evidentment, hi ha un càrrec de bibliotecari, que és qui s'encarrega de gestionar-ne el préstec.

Altres activitats que duem a terme són:

- Els padrins lectors que ens preparem lectures per llegir-les amb els més petits de l'escola.

- El llibre *Xerrameca* és un conte de valors en què avaluem el to, la vocalització, la velocitat lectora i la posició corporal i ens serveix per treballar els valors i practicar per al Concurs de Lectura en Veu Alta.

- Una de les activitats que ens agrada més és escriure a la llibreta viatgera. En aquesta podem escriure qualsevol cosa que vulguem explicar i també la llegim davant dels companys.

Cada dia que passa augmenta el nostre gust per la lectura

Cada alumne aporta llibres a la biblioteca de l'aula i els presenta davant la classe.

Bons hàbits de lectura per a llegir més i millor

A la gran majoria ens agrada molt llegir i amb les activitats i espais que ens ofereix la nostra escola cada vegada llegim més i millor. Podem llegir de moltes maneres mentre aprenem i ens ho passem molt bé. Ho fem tranquils i relaxats als sofàs i llocs on ens trobem còmodes.
Cada dia llegim 30 minuts individualment i també podem llegir quan acabem les tasques.
Cada curs ens sorprenem dels llibres que hem acabat llegint quan arribem al mes de juny.

Escola La Dula d'Alcanó

Un inici de curs ple de moltes sorpreses

Una tornada a l'escola que portarà els alumnes d'Alcanó a viure un curs amb moments únics i molt especials amb els amics i amigues de la ZER.

Durant les estones de lleure hem jugat, ballat, rigut, dibuixat i fet moltes activitats.

El 5 de setembre va començar el col·le. Nosaltres estàvem expectants i amb les emocions a flor de pell, i a mesura que van anar avançant els dies ens vam començar a trobar més còmodes. Hi havia dos motius principals pels quals ens venia molt de gust començar el col·le: per la trobada setmanal a Sarroca i per la jornada intensiva de setembre.

També teníem un nou integrant a la classe dels grans, l'Ot, a qui vam donar una gran benvinguda amb una carpeta nova, una eina molt pràctica. Ell estava molt content però una mica nerviós, ja que començar en una nova classe després de 6 anys d'estar a la classe dels petits/es de l'escola és complicat. El primer dilluns de la trobada de Sarroca ens tenia una mica emocionats a tots, ja que feia un parell d'anys que no la podíem fer a causa del Covid-19. Ja sabíem que ens ho passaríem molt bé i ens retrobaríem amb tots els nostres amics i amigues de tots els pobles. I així va ser. Una experiència que també ens tenia intrigats era el lleure. El temps de lleure han estat activitats molt divertides amb les dues monitores: jugàvem, ballàvem, rèiem, dibuixàvem, explicàvem acudits, i fins i tot vam fer un concurs de talents per acomiadar-nos! El lleure era tan divertit que aquella hora passava volant.

Un inici de curs ple de sorpreses al·lucinants que mai hem viscut

Passar una bona estona tot jugant

A l'escola d'Alcanó va arribar l'aventura del lleure amb unes monitores excel·lents i amb moltes activitats diferents i sorprenents per passar una bona estona. Elles van preparar jocs extraordinaris amb els quals ens ho vam passar d'allò més bé. Els alumnes creiem que va ser molt bona idea fer el lleure perquè així els nens i nenes passem una bona estona tot jugant.

Escola d'Alfés

Exposició de SOS Clima a l'escola d'Alfés

L'Anna ens ha portat una exposició de SOS Clima i ens ha fet un taller a l'escola.

SOS clima
Sense planeta no hi ha futur

Exposició *Humoràlia: SOS Clima. Sense planeta no hi ha futur.*

Art gràfic per a reflexionar sobre la justícia climàtica

Els efectes del canvi climàtic sobre el nostre planeta han portat que més d'un centenar d'artistes d'arreu contribueixin, a través de l'art gràfic, a la reflexió i sensibilització sobre l'emergència climàtica, principal amenaça per als drets humans. L'exposició ha permès apropar l'alumnat a la realitat més propera i a conscienciar-lo de la gravetat.

El dia 4 d'octubre va venir l'Anna, tècnica de la coordinadora d'ONGD i altres moviments solidaris de Lleida, a l'escola d'Alfés a portar-nos i a explicar-nos una exposició titulada SOS Clima. Sense planeta no hi ha futur, per ensenyar-nos a respectar el medi ambient. Aquesta exposició està formada per 49 quadres amb dibuixos de diferents artistes de tot el món i tots tenen un significat, simulant el present. Així doncs, artistes de diferents països han expressat la situació d'emergència climàtica amb obres d'art. El dia 10 d'octubre, l'Anna va tornar a venir a l'escola i ens va explicar més coses sobre el clima, la contaminació i el significat d'alguns dibuixos que no enteníem, i també vam veure alguns vídeos sobre el reciclatge i els animals marins. Aquesta exposició, ubicada al hall de l'escola, ens la deixen fins al 3 de novembre i també serà oberta a les famílies perquè la puguin veure. Nosaltres podrem fer de guies ajudant a interpretar alguns dels dibuixos i explicant aquells que més ens han agradat. Ens l'han portat perquè tan grans com petits aprenguem sobre el clima i el canvi climàtic i aprenguem a cuidar i a respectar el nostre planeta.

Ens ha agradat molt aquesta exposició sobre SOS Clima!

100 ANYS

Set corals unides per l'acte final del centenari

La cloenda del centenari del Col·legi Mare de Déu de Montserrat de les Borges va reunir les agrupacions Cor Juneda Canta, Cor Eurídice, Coral Garrampemm, Coral Olivera, Massa Coral els Cantaires de Juneda i l'Orfeó Terrall.

FOTO: Xavi Minguella

Escola Albirka d'Arbeca

La Milla Diària de l'Escola Albirka

Cada matí a les 9.00 tot l'alumnat i claustre de l'escola d'Arbeca comparteixen espai i metres plegats durant 15 minuts.

Ja des del curs passat, a l'Escola Albirka d'Arbeca, amb l'objectiu de millorar la salut física, social, emocional i mental, així com el benestar dels nens i nenes, es va proposar que durant els primers 15 minuts, tots els integrants de l'escola caminessin o correguessin a través de les àmplies zones d'esbarjo, independentment de l'edat, les capacitats o circumstàncies personals.

Des de l'escola i des de l'àmbit de l'educació física es valora positivament la iniciativa, ja que és senzilla d'implantar i per l'impacte pot ser transformador, ja que, a banda d'activar a l'alumnat, valorem de forma molt significativa la relació i la interacció que es dona entre els alumnes de diferents cursos, germans i amics que puguin estar en aules diferents.

En un paper secundari queda la distància recorreguda. Una milla consta de 1.609 metres, que probablement els alumnes de cicle superior la recorrin, però els més petits, no. Però des de l'escola es dona més importància als beneficis adherits que ens proporciona en aquest cas l'activitat física.

Aquest curs des de l'àmbit de l'Ed. Física s'ha buscat motivar els cursos de CM i CS fent un seguiment mitjançant rellotges amb GPS

L'escola Albirka durant la Milla Diària.

Els alumnes de CS opinen:

- Ens agrada perquè podem caminar amb els nostres germans petits.
- Aquest any és més divertit, ja que el mestre ens posa un rellotge i podem conèixer la distància que hem fet i veure tot el seguiment a través d'aplicacions digitals.
- Ens agrada veure quina distància han fet els companys de les altres classes.
- No arribem adormits a la primera classe i activem el cos de bon matí.
- Podem parlar amb els amics de les nostres coses.
- Ens agrada perquè fem esport cada dia.
- Podem jugar amb els nens més petits de l'escola.
- També ens agrada perquè posen música.

Escola Els Set Focs de Bellaguarda

Ens endinsem en un nou curs amb moltes novetats

Inaugurem el curs amb un nou espai per acollir l'alumnat de primer cicle de l'educació infantil.

Un espai privilegiat

Aquest curs es presenta amb nous i noves protagonistes i això sempre és una nova oportunitat per aprendre, per millorar, per descobrir, per gaudir i per no deixar de sorprendre'ns. Un nou començament amb nous reptes a afrontar i en què gairebé tot és possible. Entre totes i tots escriurem un nou relat que ja forma part d'una nova etapa de la nostra escola.

Esteu preparats/des per conèixer tots els canvis que estan succeint en aquest nou curs? Som-hi doncs!

Durant l'estiu l'escola ha sofert una transformació per donar cabuda a un nou espai preparat per acollir l'alumnat del primer cicle d'educació infantil. Nenes i nens d'1 i 2 anys, que s'integren en el funcionament de l'Escola, amb el mateix horari i calendari, però amb l'adequació dels espais i els materials perquè afavoreixin l'autonomia, l'exploració i el moviment lliure.

També estem millorant el pati, no només per adaptar-lo a les necessitats d'aquest nou alumnat, sinó per oferir propostes de joc més diverses, aconseguir espais ombrívols, llargament reivindicats, i millorar les zones d'hort i de plantes aromàtiques que treballarem durant el curs.

Ja per últim, us convidem a venir a conèixer la nostra biblioteca, plena de màgia i somnis per recórrer en aquesta Escola. Us assegurem que aquesta no deixa ningú indiferent!

La nostra escola està oberta a tots vosaltres i desitgem que us animeu a venir a compartir vivències junts

La diversitat és la nostra riquesa.

Escola Joan XXIII de les Borges Blanques

Nous espais, nous aprenentatges

A l'educació infantil donem més protagonisme a l'espai!

El mobiliari i els materials ajuden a compartir i aprendre amb més ganes.

Quan entrem a les cases de familiars i amics, la seva decoració i l'ús dels espais ens conviden a imaginar quin tipus d'activitats i quina manera de fer van lligats al que veiem. Les aules de Les Escoles tenen molts anys, molta vida i experiències acumulades. Era hora de renovar espais i propostes. Amb el nou currículum, la formació de centre de tots i totes les docents i els canvis socials, calia repensar com amb els nostres recursos podíem fer més atractives i funcionals les classes de sempre.

Hem iniciat el procés de canvi amb les aules d'educació infantil: una mica de pintura per higiene i estètica, mobles nous i espais més amplis que permeten jugar, manipular i bellugar sense la incomoditat de gaires taules i cadires.

L'espai passa a ser font d'aprenentatge en què els objectes tenen un lloc i on els infants poden explorar i manipular des de la creativitat i la llibertat. El mobiliari i els materials ajuden a compartir i aprendre amb més ganes, són propostes diferents i provocacions molt engrescadores.

Donem les gràcies a l'ajuntament, l'AFA i l'escola per donar suport econòmic a les millores de l'espai i del mobiliari que afavoreixen noves metodologies.

M'agrada anar a Les Escoles, les classes són molt boniques!!!!

Noves maneres d'aprendre amb els espais millorats

La renovació dels espais permet agrupacions flexibles que afavoreixen la realització d'activitats simultànies, espais de conversa, nous espais de joc que conviden al moviment, noves maneres d'aprendre... També ens ajuda a poder respectar els diferents ritmes d'aprenentatge de cada infant per donar un suport més individualitzat.

Mare de Déu de Montserrat
Centre concertat per la Generalitat de Catalunya

Escola Mare de Déu de Montserrat de les Borges

Iniciem un nou curs!

Després d'un estiu molt calorós, encetem nou curs escolar, enguany més aviat que mai.

Un grup de nens i nenes jugant amb un caragol que van trobar al pati.

L'estiu ja s'ha acabat i, altre cop, l'escola ha començat

Dies de retrobament

Aquests primers dies han estat plens d'emocions, algunes de les quals incontrolades i que han provocat el vessament d'alguna llàgrima. Però també han estat dies de retrobaments amb els amics i amb la natura. La mirada dels nostres infants s'omple de llum, igual que feia Sant Francesc d'Assís, observant animals que habiten en el nostre pati.

Després d'uns dies de vacances en els quals hem pogut gaudir de la família i també d'un merescut descans, ha arribat l'hora de la tornada a l'escola. En aquest moment, ja estem tots preparats i contents per iniciar un nou curs, un camí llarg i ple de nous aprenentatges que, ben segur, ens ompliran i enriquiran.

A poc a poc, ens anirem adaptant als nous espais, a les noves mestres i anirem fent nous amics.

Alguns dels infants han mostrat una mica d'inquietud al matí en el moment d'entrar a l'aula perquè les novetats i el fet desconegut a vegades ens fan una mica de por a tots plegats. Altres han mostrat entusiasme per retrobar-se amb companys que fa molts dies que no veuen, potser des que va acabar el curs passat, i els nouvinguts han entrat a l'aula encuriosits per veure com serà la seva classe i els seus nous companys.

Tots ells han viscut estones i moments molt bonics: han compartit mirades, converses i abraçades.

Per a aquests primers dies, els docents els hem preparat un munt de propostes d'activitats basades en els jocs, contes, creativitat i cançons perquè es redescobreixin entre ells i creïn vincles també amb els adults de l'escola.

Un cop aconseguit això i superat el procés d'adaptació, tot fluirà més fàcilment, les seves entrades a l'escola estaran plenes de rialles, d'il·lusió i amb moltes ganes de saber què aprendran cada dia. De motivació no els en falta! Ara per ara, cal tenir, però, una mica de paciència; hi haurà qui s'adaptarà més fàcilment i altres nens els costarà una mica més. Finalment, però, s'acabaran adaptant tots.

Escola Vallmajor de Bovera

Fem reformes a l'escola

L'escola Vallmajor de Bovera es prepara per rebre nou alumnat a la llar d'infants.

A l'escola, hem canviat d'aula, hem obert una llar d'infants, hem adaptat el pati i ens hem preparat per rebre la llar d'infants

A l'escola Vallmajor de Bovera s'han fet moltes reformes. Tota l'escola s'ha adaptat en un espai diferent que hem personalitzat ràpidament per donar-li l'aparença i l'esperit propi del grup i nivell. A la classe on som ara, cicle mitjà i cicle superior, antigament era l'aula polivalent, on els nens i nenes d'infantil i primària feien música, psicomotricitat i religió. L'aula que antigament era d'infantil ara és la llar d'infants i a l'aula que pertanyia a cicle superior i mitjà ara li pertoca a infantil.

Al pati també s'han fet diferents canvis, com per exemple el tancat de fusta de l'escola bressol, joguines noves o llençar les més velles. Hi ha hagut molts canvis dins les aules, com ara la pissarra a l'aula dels més grans per poder projectar i realitzar dinàmiques diferents amb suport digital. També canvi de taules i cadires, desplaçament de mobles i moltes més coses. Els primers dies d'escola ens costava bastant treballar pels plors dels nens de l'escola bressol, però ara ja quasi no ploren gens i podem treballar més eficaçment. La sala de mestres s'ha transformat en una aula per poder fer les assignatures pertinents i així tenir cabuda en condicions.

Els espais de l'escola han canviat. Els alumnes de la llar ja s'hi han acostumat.

Tenint cura dels més petits

L'escola de Bovera s'ha preparat per acollir nou alumnat, i per fer-ho hem canviat la distribució, l'espai i ens hem adaptat a noves aules. A la llar d'infants tots i totes estan molt contents. Han netejat el pati i han delimitat una zona del pati amb una tanca de fusta per tenir cura dels més petits. Les aules han quedat molt boniques, les hem personalitzat i aviat ens adaptarem a la nova distribució. Estem molt contents i contentes de tenir una llar d'infants a l'escola.

ZER Zona Escolar Rural Vall d'Aranyó

Escola Timorell de Castelldans

Patis actius i inclusius

Juguem i ens ho passem bé juntament amb els nois i noies de la Fundació ASPROS recuperant jocs tradicionals.

El curs passat, l'associació ASPROS ens proposa col·laborar en un programa anomenat *Patis actius i inclusius*. Què és ASPROS? És una fundació privada sense afany de lucre que ja fa uns quants anys que treballa amb les famílies i entitats públiques per impulsar la inclusió i la qualitat de vida de les persones amb discapacitat, principalment discapacitat intel·lectual i malalties mentals.

Aquesta col·laboració es concreta en diferents actuacions en què participem tots els alumnes de l'escola. Per a una millor organització, hem optat per diferenciar per grups d'edat per adequar millor les activitats. D'una banda, un grup el formem l'alumnat d'infantil i primer i, per una l'altra, des de segon fins a sisè.

Un divendres al mes participem d'aquestes activitats col·laboratives a través de jocs tradicionals adaptats al temps actual i amb material que aporta la fundació: la cursa d'ous, saltar a corda, mar-terra-aire, anelles, estirar la soga, ferradures, cursa de sacs, baldufes, bombolles de sabó, etc.

El dia 7 d'octubre va tenir lloc la primera trobada, amb el Rubén, l'Emília, el Xavier i la Pili, la coordinadora del grup, en què vam realitzar les seves propostes i vam xalar.

Si ensenyem als nens i nenes a acceptar la diversitat com una cosa normal, no serà necessari parlar d'inclusió sinó de convivència

Tot jugant a la cursa d'ous.

Treballant la inclusió social

Des del primer moment que ens va arribar la proposta a través d'una mare del centre, no vam dubtar en cap moment a participar d'aquest projecte. Per a nosaltres és una oportunitat poder gaudir i compartir el pati amb aquestes persones que és difícil que ens trobem a la nostra escola. És una oportunitat per canviar la mirada dels nostres alumnes cap a aquest col·lectiu i treballem de manera molt directa la inclusió social amb el nostre alumnat.

Tant per part dels organitzadors com de la nostra escola, valorem de manera molt positiva aquest contacte, els alumnes d'ASPROS se senten acollits i valorats i per part nostra és un goig poder interactuar amb aquests nois i noies.

Escola El Cérvol de Cervià de les Garrigues

Els més petits ja són a l'escola dels grans!

Els alumnes del taller de manualitats la lluna es traslladen a l'escola El Cérvol.

Compartir i descobrir el món plegats

L'equip de mestres de l'escola estem molt il·lusionats amb aquest nou projecte educatiu, i, a poc a poc, ens adaptem als canvis que tenim al nostre centre. Ens ha emocionat l'acollida que han mostrat els més grans als nouvinguts, perquè el fet d'estar tots junts compartint els mateixos espais i materials crea lligams entre els diferents nivells. I és que descobrir el món plegats ens ensenya a créixer!

Com ja sabem, setembre és aquell mes de l'any que ens porta el retorn a les aules de les nostres escoles, després de les vacances d'estiu. Un mes carregat d'emocions, il·lusions i nous reptes per a tothom. Ple de canvis, d'hàbits i rutines, que enguany començava més aviat i amb jornada intensiva. En el nostre cas, aquest inici ens portava una novetat més: l'inici de la llar d'infants a l'edifici de la nostra escola, un canvi que agrupa tots els nostres infants en un mateix espai educatiu. Els primers dies, sempre marcats pels plors i les pors pròpies de l'edat, van deixar lloc a un període d'adaptació ple de moments màgics, i, a poc a poc, han anat sorgint les primeres connexions emocionals amb la gent de la nova escola; en alguns casos la primera! Junts hem convertit un lloc desconegut en una segona llar i unes cares estranyes ara són un consol i un somriure. Benvinguts a l'escola de tots i per a tots!

Integrar l'etapa educativa 0-3 al mateix centre ens ofereix millors propostes d'aprenentatge a nivell de poble

Raconet de la llar d'infants a l'escola.

Teatre Foment Juneda

C/ Roger de Llúria, s/n
25430 Juneda (Lleida)
973 15 00 14

TEMPORADA: Octubre-Desembre 2022

INFORMACIÓ I VENDA D'ENTRADES
Online a
www.teatrefoment.cat

Fes-te Amic/ga del Teatre
Si et fas Amic o Amiga del Teatre Foment tindràs el millor preu en la compra d'entrades dels nostres espectacles

ELS VIATGES DE BOWA

La Gata Japonesa
Diumenge 20 de novembre
18 h · Circ familiar
Una viatgera, missatges i ampolles. Una llar, al final.
Circ poètic i multidisciplinari per a tots els públics amb una cuidada posada en escena.
Durada: 50 min.
Edat recomanada: +3 anys.
(Els menors de 2 anys que no ocupin butaca no necessiten entrada)

JOJO

Companyia Ytuquepintas
Diumenge 4 de desembre
18 h · Teatre familiar
Preciosa proposta de poesia visual que combina l'ús de la sorra, els titelles i la música en directe.
Durada: 55 min.
Edat recomanada: +4 anys.
(Els menors de 2 anys que no ocupin butaca no necessiten entrada)

Teatre Foment Juneda · Ajuntament de Juneda · Diputació de Lleida · Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

Escola Porcel de l'Espluga Calba

Land Art a l'escola Porcel de Cervera

El dia 13 d'octubre, els alumnes de l'escola ens hem reunit al pati per fer obres d'art amb elements de la natura.

El Land Art arriba a Espluga Calba d'una manera superdivertida!

Fa poquets dies que ha arribat la tardor i amb ella el bosc i el nostre entorn s'ha omplert de fulles i altres elements naturals característics d'aquesta època de l'any.

A l'escola hem aprofitat aquests elements que havíem recollit al bosc en una excursió passada i d'altres que havia portat l'alumnat d'Educació Infantil per fer art i experimentar amb el Land Art.

Després d'esmorzar, ens hem reunit tot l'alumnat d'educació infantil i primària al pati de l'escola per fer les nostres creacions. Les hem fet de manera individual i grupal, fet que ha donat lloc a moltes i diferents obres d'art. Al finalitzar l'activitat, tots els alumnes hem hagut de recollir les Land Arts, per tant, ha estat una forma d'expressar l'art breument. Esperem, però, que en sessions properes puguem utilitzar elements més resistents i que es puguin quedar en l'espai una mica més de temps.

Ens ho hem passat pipa i hem treballat en equip, però sobretot hem menjat moltes nous!

Gaudint del moviment Land Art amb elements de la tardor.

Un estret lligam entre paisatge, natura i art

El Land Art és un moviment artístic que consisteix a fer mandales o d'altres tipus d'obres d'art, a terra o a la natura, amb elements que trobem en aquesta. Nosaltres aquest cop hem utilitzat les fulles i branquetes caigudes al terra dels arbres del nostre pati: pinyes, aglans i herbetes recollides al bosc el dia de la sortida de germanor i nous que van portar alguns alumnes.

Ens ha agradat tant que la idea és poder repetir aquesta activitat un altre dia amb elements que puguin quedar més temps exposats com ara pedres, i així fer que les famílies i la gent del poble també puguin participar d'aquesta manera a fer art.

Escola de la Granadella

Taller de construcció amb exin castillos

A l'inici de curs, l'Ajuntament del nostre poble ens va oferir l'oportunitat de realitzar un taller per conèixer el joc Exin Castillos.

El divendres 23 de setembre, tot l'alumnat de Primària de l'escola vam anar al Centre Cívic 1 d'Octubre de la Granadella a realitzar un taller d'Exin Castillos amb en Ramon Xavier Vidal, veí de Bellaguarda i gran aficionat a aquest joc de construcció.

Primer de tot, en Ramon Xavier ens va explicar la història de l'Exin Castillos, molt similar als Legos, que va aparèixer als anys 60 i va tenir gran èxit quan els nostres pares i mares eren infants.

Tot seguit, ens vam ficar mans a l'obra i ens vam agrupar per parelles i a cadascuna se li va donar una capsa plena de peces. En Ramon Xavier ens va comentar que no es podien barrejar entre elles, ja que cadascuna corresponia a una construcció en concret.

A poc a poc i amb molta paciència i concentració, cada grup va poder fer les seves construccions: cases, castells, catedrals, etc. Totes ben diferents i amb les seves peculiaritats.

Ens va agradar molt poder dur a terme aquest taller perquè vam descobrir que amb imaginació i paciència podem crear grans construccions. Moltes gràcies a en Ramon Xavier i a l'Ajuntament!

En Ramon Xavier ens va portar catorze caixes d'Exin Castillos ben diferents i totes eren propietat seva. És un gran, gran aficionat!

Tota la colla que vam realitzar el taller.

Sabies que...

L'empresa que va crear el joc era catalana i s'anomenava Exclusivas Industriales S.A. (Exin). Al seu temps, era la reina de les joguines a Espanya. Aquesta empresa, fins a finals dels anys 60, es dedicava a la construcció i comercialització de petits electrodomèstics i peces de plàstic, però, més endavant, va començar a crear joguines amb tant d'èxit que es va convertir en la seva única activitat. La primera joguina que va fabricar s'anomenava Arquitectura Exin i, passat el temps, es va acabar dient Exin Castillos.

Al llarg de la seva llarga història, han creat molts models de castells i, fins i tot, per construir-ne algun es necessiten milers i milers de peces!

Actualment, es considera una joguina de col·leccionista i per aconseguir algun dels models més destacats s'ha de pagar una gran quantitat de diners.

Penseu que hi ha molta gent aficionada que dedica moltes hores del seu temps lliure a buscar peces i construir edificacions ben originals.

Escola L'Espígol de Juncosa de les Garrigues

Iniciem el curs amb reformes a l'escola L'Espígol

L'alumnat de l'Escola l'Espígol de Juncosa comença el curs amb un centre renovat.

Els nens i les nenes del centre educatiu de Juncosa han obert el nou curs escolar amb una escola que presenta una sèrie de reformes i millores en alguns dels seus espais.

L'Escola l'Espígol és una escola petita que forma part d'una agrupació rural juntament amb la del Soleràs i, darrerament, presentava mancances, sobretot d'espai, a causa de l'increment de la matrícula d'alumnes i la incorporació de la Llar d'Infants.

D'entre les tasques efectuades destaca l'ampliació de l'aula de cicle mitjà i cicle superior, que ha integrat l'anterior aula d'informàtica. Una ampliació molt necessària que ha solucionat un problema d'espai per als estudiants de diferents cursos que comparteixen classe.

El condicionament del gimnàs amb la pintada de les parets i el poliment del terra i la substitució de totes les aixetes dels serveis han completat una posada a punt que permetrà als infants gaudir d'uns espais més amplis i en millors condicions.

Iniciar el curs amb l'escola renovada ajuda a afrontar-lo amb garanties i a saber estimar un espai de tothom

Acabant d'enllestir

Les obres, realitzades per l'Ajuntament de Juncosa durant el mes d'agost, s'afegeixen a les reformes dutes a terme el curs passat i són una part de les actuacions que encara resten per completar en els pròxims mesos dins del centre. Alumnes i famílies agraeixen aquestes millores que ajuden i afavoreixen la qualitat de l'ensenyament i la millor convivència de la comunitat educativa de l'Escola.

Alumnat de l'Escola l'Espígol al gimnàs.

Escola Manuel Ortiz i Castelló de Juneda

L'hort escolar: una gran eina pedagògica

L'hort escolar ens permet experimentar i aprendre fent, també fomenta l'autonomia de l'alumnat i potencia el treball cooperatiu.

Tots els alumnes, de 1r a 6è de primària, participen i aprenen amb l'hort.

A l'escola Manuel Ortiz i Castelló, aprofitant la remodelació i reorganització del pati, vam decidir crear una zona d'hort escolar. L'hort ens ofereix una gran oportunitat educativa per treballar hàbits, valors, cooperació, participació i autonomia d'una forma transversal. És una font d'aprenentatge molt important per a tots els infants de l'escola, des de 1r fins a 6è de primària.

A l'hora de dissenyar el projecte de l'hort vam tenir en compte una cita de Confuci que representa la nostra manera d'entendre i projectar un espai educatiu: "M'ho van explicar i ho vaig oblidar; ho vaig veure i ho vaig entendre; ho vaig fer i ho vaig aprendre", un entorn adaptat perquè els nens i nenes aprenguin fent.

L'hort és un entorn que facilita els aprenentatges vivencials on els i les alumnes aprenen fent i manipulant. Aquest component vivencial fa que resulti molt motivador, significatiu i funcional per als nens i nenes. Estan aprenent no només coneixements sobre les plantes i com tenir-ne cura, sinó també valors i compromís personal.

Tenir un hort net i endreçat implica passar-hi estones cuidant-lo

Avantatges que té el projecte de l'hort escolar:

- Afavorir actituds i valors cívics i ecològics.
- Potenciar el contacte amb la natura.
- Facilitar l'adquisició de comportaments responsables.
- Acostar els infants a la conscienciació pel medi ambient.
- Posar en valor la sostenibilitat.
- Aportar coneixements sobre educació alimentària.

Escola Arc d'Adà de Llardecans

Gegants eòlics envaeixen el paisatge de Llardecans

Construeixen un parc eòlic al terme municipal de Llardecans i de la Granadella.

Els molins nous, al fons de la imatge, ja formen part de la realitat del veïns de Llardecans.

Quan tornem al poble, de lluny, podem veure tota la vall dels molins

La magnitud i el soroll de les aspes t'impressionaran

Quan sortim de Llardecans i anem direcció Lleida, ara veiem uns molins immensos prop de la carretera que sembla com si una de les seves grans aspes ens pogués tocar. Si ens hi apropem molt impressionen les seves magnituds i podem sentir el soroll de les aspes quan xoquen amb l'aire. Recomanem una visita al peu dels molins.

Aquest estiu hem pogut veure com anaven construint molins de vent a prop del nostre poble. Hem vist grans góndoles transportant la base i les aspes dels molins entre altres materials necessaris per a la seva construcció. I, per tant, hem vist com el paisatge s'anava transformant, ja que han fet camins nous, han desaparegut conreus, etc.

Llardecans i el seu terme es caracteritzen per tenir un clima ventós. Quan bufa, bufa fort i continuat en el temps, i fins i tot a vegades veiem petits tornados de vent! Per tant, a Llardecans tenim un factor importantíssim, podríem dir el principal, perquè els molins de vent funcionin i donin rendiment.

Un altre dels factors pels quals creiem que han posat el parc eòlic al nostre terme ha estat per l'altitud. Estem a 397 m del nivell del mar i, per tant, aquests molins aprofiten els corrents d'aire pel terreny alt i abrupte.

A l'escola treballem les energies renovables i no renovables. Estem contents que al nostre terme hagin pogut crear un parc eòlic que generi energia d'un bé com és el vent, però ara, quan allarguem la vista, veiem grans gegants de ferro mentre que abans vèiem arbres, bosc, conreus. També sabem que molts animals autòctons han patit les conseqüències de les obres i la transformació del paisatge: soroll, enrenou, moviments de terra, la qual cosa ha provocat que molts animals d'aquí hagin marxat, hagin canviat d'hàbitat i, per tant, això trenca el nostre ecosistema.

Tot i així, pensem que és millor comptar amb les energies renovables, ja que aquestes perduren en el temps. A Llardecans observem que moltes cases i granges han instal·lat plaques solars, una altra mesura per obtenir energia de forma natural.

Escola Otogesa de Maials

S'ha acabat l'estiu i reprenem l'aventura d'aprendre

Els/les alumnes de cicle superior de l'escola Otogesa opinen sobre el nou curs.

Ens agrada anar a l'escola a aprendre amb i dels companys/es

DANI: Estic content perquè he tornat a veure els amics.

ALEXSANDER: Estic content de trobar-me amb els companys perquè per Nadal vaig anar de vacances a Rússia i per culpa de la guerra d'Ucraïna m'hi vaig haver de quedar 7 mesos. Ara trobo a faltar parlar rus amb ma padrina.

BIEL: Estic molt content perquè estic en una classe i amb una tutora diferent.

MARTÍ: Durant aquests primers dies em sento bastant motivat, amb ganes d'aprendre i bastant content perquè mai havia estat dels grans de l'escola i m'agrada bastant.

LAKAMI: Soc més responsable i tinc moltes ganes de treballar. Estic content perquè comencem sense mesures Covid.

ISONA: Al principi em va costar una mica seguir la rutina.

Els alumnes de cicle superior.

TXELL: Aquest curs em sento diferent perquè és l'últim curs i he de donar exemple.

JAN: Aquest curs ha començat més aviat, però durant el mes de setembre només fem classes als matins perquè a les tardes fem classes amb monitors.

ÀNGELA: El primer dia vaig sentir alegria i una mica de nervis.

DAVID: El 5 de setembre els nens i nenes de Maials i Almatret vam tornar a l'escola. Estic molt feliç perquè estem amb alumnes i professors diferents.

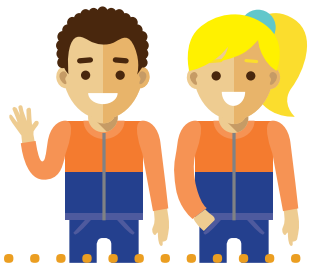
LILAH: Hi ha coses diferents, l'escola pintada, para-sols, un porxo nou.

Un nou curs amb moltes novetats

L'alumnat de cicle superior de l'escola Otogesa de Maials manifesta que tenia ganes de tornar a l'escola per retrobar-se amb els companys i les companyes. Com que enguany són els més grans de l'escola, tenen un sentiment de responsabilitat cap als altres que mai havien tingut abans.
A l'arribar a l'escola s'han trobat novetats que els han agradat: l'escola pintada, un porxo al pati, para-sols per evitar el sol directe, nous mestres i noves maneres de treballar les llengües catalana i castellana.

Escola l'Abat Ruera de Puiggròs

Jornada de germanor a l'escola Abat Ruera

El dia 30 de setembre, tot l'alumnat de l'escola Abat Ruera ha gaudit d'una jornada de germanor amb l'objectiu de potenciar la convivència.

Com cada any, els alumnes de l'escola Abat Ruera hem celebrat una jornada de germanor i convivència. Tota l'Educació Primària hem fet una caminada gaudint de xerrades, confidències i d'observar tranquil·lament l'entorn del nostre poble. Ens hem adonat que els primers indicis de la tardor ja comencen a fer-se presents als camps i que l'entorn, a poc a poc, va canviant.

El nostre recorregut ens ha portat al Collet. Allí ens han rebut l'Ignasi i el Marc, que ens han endinsat en la història d'aquest patrimoni garriguenc, que en l'actualitat és propietat de la Nufri.

A primer cop d'ull hem pogut veure un gran espai arbrat amb molt d'ombradiu i un gran edifici. Però la nostra sorpresa ha estat quan el Marc ens ha explicat que part d'aquest edifici està pensat com a central hidràulica. Com es recull l'aigua, com es filtren les impureses, la importància del salt d'aigua, les turbines hidràuliques, els alternadors..., tots aquests aspectes han deixat els alumnes fascinats i amb ganes d'aprofundir més sobre el món de l'energia hidràulica.

Una central hidroelèctrica és una instal·lació dissenyada per generar electricitat gràcies a l'aprofitament de l'energia potencial de l'aigua

Gaudint de l'acabada d'estrenar tardor.

Amb ganes de tornar-hi!

Paral·lelament, els alumnes d'Educació Infantil han gaudit de l'entorn més proper de l'escola observant els canvis més significatius de la nova estació. Han pogut recollir fulles de totes mides i formes, pinyes de pi i petites branquetes amb les quals faran algun treball manual ben bonic i original.
Les senyoretes, amb molta dedicació, han preparat tota una sèrie d'activitats i jocs en què l'objectiu principal ha estat fomentar la cohesió del grup, la companyonia i el respecte. Rialles, diversió i emoció han estat altres dels valors que han sorgit amb aquests jocs. El pati de l'escola i la Sala Cultural del poble han estat els dos espais elegits per a la realització d'aquestes activitats. Podem dir que la jornada de germanor ha estat tot un èxit i molts alumnes d'Educació Infantil ja han dit a les seves senyoretes que tenen ganes de celebrar-ne alguna més aquest curs escolar. I, per descomptat, les mestres estan encantades d'organitzar alguna jornada més!

Escola La Roca de Sarroca de Lleida

Nou projecte a Sarroca: Llegir per obrir la ment.

Es va inaugurar durant el cap de setmana Cultusarroquí, que es va fer a finals de setembre.

A Sarroca hi ha coses molt xules. Una d'aquestes us l'explicarem a continuació. L'Ajuntament de Sarroca de Lleida ha creat un projecte que es diu *Llegir per obrir la ment* i es va inaugurar el dia 25 de setembre. Consisteix en un espai situat a l'antiga casa del mestre, al costat de la nostra escola. En aquesta casa hi ha diferents habitacions per a entitats del poble i al vestíbul han creat un espai per poder gaudir de la lectura. Hi ha molts contes per llegir i emportar-se a casa, també hi ha una catifa amb coixins per asseure's a llegir. Els nens i nenes de l'escola hi podem anar amb la senyoreta i també ens explica contes allí. És un lloc molt bonic i acollidor, però encara no està acabat perquè hi volen posar un espai per compartir amb altres nens i nenes els llibres que ens han agradat més. De moment podem enviar un vídeo o un escrit i els posen en un blog, així els altres nens poden veure quins contes hem llegit i si ens han agradat.

Aprenent amb contes per a tots els gustos!

En aquest espai de lectura els temes dels contes tracten sobre valors de respecte, de no-discriminació i de trencament d'estereotips i empatia. Podem emportar-nos dos o tres contes i cada quinze dies els podem canviar. A nosaltres ens agraden molt els contes *desexplicats* perquè ens canvia la història dels contes que ja coneixíem i són més divertits que els originals.

És un lloc molt acollidor. També hi posaran llibres que s'han de llegir més per a nens i nenes més grans o per als pares

Aquí estem els nens de l'escola mirant els contes.

Escola del Soleràs

Torna el FIA World Ral·li Car a les Garrigues

Els millors pilots del món s'han donat cita a la nostra comarca.

Els alumnes del Soleràs han pogut animar els participants al ral·li.

Del 20 al 23 d'octubre ha tingut lloc el 57è Ral·li RACC Catalunya Costa Daurada, prova puntuable per al Campionat del Món, que transcorre per les comarques de Tarragona i Lleida. Dins de la segona etapa trobem el tram Garrigues Altes, amb inici al Soleràs i que transcorre per la Granadella, Bovera i finalitza prop de la Palma d'Ebre.

A l'escola del Soleràs hem tingut la sort de poder gaudir de l'espectacle del motor de molt prop, de tan prop que fins i tot alguns alumnes s'han emportat algun autògraf dels pilots. Molts dubtes han sorgit mentre veien passar els cotxes. Per què els cotxes surten d'un en un? Fins on van? Com saben qui guanya? Qui són aquells senyors que estan a la carpa? Totes aquestes qüestions han donat per a molt tema de conversa i tot l'alumnat ha après aspectes molt interessants de les curses.

També han pogut comprovar tota l'afició que porta un espectacle d'aquesta magnitud, amb gent vinguda de països com França, Alemanya, Anglaterra...

Una bandera blanca, blava i negra... Era un senyor amb la bandera d'Estònia!

Amb el ral·li també aprenem geografia

La prova ha estat un centre d'interès perfecte per treballar la geografia a l'aula dins el Taller TAC. Amb l'ajuda d'eines com el Google Earth hem pogut buscar les zones on transcorren les diferents proves del campionat, mentre que amb el Maps hem pogut realitzar diferents mapes sobre la procedència dels pilots, el calendari de proves, el país d'origen dels fabricants dels vehicles, etc.

Escola de Sunyer

Trobada de la ZER a l'escola de Sarroca

L'alumnat de la ZER de Cicle Mitjà i Superior reiniciem les Trobades dels dilluns.

Alumnes de Sunyer i de la ZER durant l'estona d'esbarjo.

El passat dilluns 19 de setembre, després d'iniciar les classes uns quants dies més aviat, vam tenir una sorpresa molt agradable. No fou ben bé una sorpresa perquè ja ens ho havien comentat els/les professors/es, però pocs minuts després de les 9 del matí, l'autocar ens esperava al lloc de sempre. Recordant que feia gairebé dos cursos (per motius de la Covid-19) que no hi anàvem i el curs passat vam poder fer-ho només 5 dies, ens vam quedar amb moltes ganes de poder gaudir d'aquesta activitat.

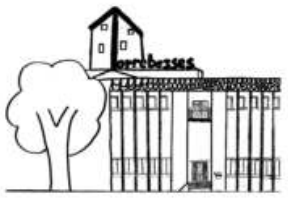
Així doncs, quan tot l'alumnat de 3r a 6è de l'escola de Sunyer vam tornar a pujar a l'autocar, ja vam trobar els companys i companyes de l'escola d'Alfés. Vam fer la ruta de sempre, cap a Alcanó, Torrebesses i, finalment, arribàvem a Sarroca. Ens va entusiasmar molt aquesta primera presa de contacte amb els amics i amigues de les altres escoles de la nostra ZER perquè, durant el trajecte, parlem amb tots i totes.

Ens agrada molt tornar a Sarroca! Hi fem classes d'anglès, d'educació física i de música, danses, cançons, etc. A més a més, també ens venen a explicar alguns projectes i activitats de diferents temàtiques.

A l'hora del pati ens relacionem i juguem tots junts. Hi passem tot el matí, però se'ns fa molt curt!

Durant el trajecte, parlem a tots els alumnes de les altres escoles. Ens agrada molt tornar a Sarroca!

Sense la col·laboració dels diferents membres de la comunitat educativa (famílies, ajuntaments, mestres i Departament d'Educació) no ens seria possible fer la nostra trobada.
Gràcies a tots/es!

Escola de Torrebesses

Tenim llar d'infants a l'escola!

Els nadons d'un i dos anys del poble venen a l'escola, a la nova llar d'infants.

Som les classes dels Pingüins Aesthetics, dels Cavalls i de les Papallones

Aquest curs hem trobat l'escola molt canviada. La nostra classe que estava a la planta baixa ara està al primer pis, i la dels petits està, on estàvem nosaltres. Hi ha una classe nova, que és la nova llar d'infants. Tenim quatre nadons d'un i dos anys.

Ha quedat una classe molt gran i molt bonica. Hi ha un lavabo dins de l'aula amb un canviador per canviar-los els bolquers. També hi ha moltes joguines, fins i tot cotxes i motos per jugar al pati. Tenen hamaques per dormir i trones per menjar. Tot fa molt goig perquè és nou!

Nosaltres ens trobem una mica estranyes; la classe és més petita, però tenim un lavabo nou.

Quan sortim al pati és molt divertit perquè juguem amb els més petits/es, els cuidem i els vigilem perquè no es facin mal. Ens fan molta gràcia les carotes que posen, com corren, perquè són molt menuts. Quan cauen no es fan mal. Intenten imitar-nos i riem molt, també ens crida molt l'atenció quan parlen, i de vegades no els entenem.

Els infants de la classe dels petits sovint miren per la finestra i sembla com si volguessin tornar a tenir dos anys, i nosaltres també.

Estem molt contentes de tenir-los a l'escola!!

Foto de família de l'escola, al començament del curs.

La integració del primer cicle d'Educació infantil a les escoles rurals és un pla experimental que té per objectius:

- Facilitar l'escolaritat dels infants d'1 a 3 anys en els municipis amb baixa densitat de població.
- Aturar la pèrdua d'alumnes per contribuir a mantenir la vida als pobles.

Aquesta integració implica el compromís de col·laboració mitjançant convenis amb els ajuntaments dels municipis tant en la part econòmica com en l'adequació dels espais així com en altres col·laboracions.

Escola La Bassa de Torregrossa

Un nou accés a l'escola

L'Escola la Bassa estrena una nova porta per accedir al centre.

Aquest curs ha començat amb força canvis: l'avançament de curs, la jornada intensiva i les extraescolars durant el setembre, la fi de les restriccions Covid, etc. A l'Escola la Bassa, a tots aquests canvis, cal sumar-hi l'estrena d'una nova porta per accedir al centre. L'Ajuntament de Torregrossa la va instal·lar durant les vacances estivals a la part del pati propera als jardins. Es tracta d'una porta corredissa de 2 metres d'amplada que permet entrar a l'escola des de la zona dels jardins municipals. Una zona verda i sense trànsit rodat que fa l'entrada més agradable i segura. Aquesta porta és utilitzada pels alumnes de cicle i mitjà i superior. Amb aquest canvi també s'eliminen les files per entrar i l'alumnat d'aquests cicles entra lliurement i al ritme de la música que sona pels altaveus (una altra actuació que es va realitzar el curs passat en el marc del Projecte Pati, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Torregrossa).

Seguint amb el Projecte Pati, gràcies a la col·laboració de l'AFA, s'ha adquirit nou material de joc. A més, a diferència dels cursos anteriors, no hi ha zones estipulades per a cada cicle, de manera que els i les alumnes de primària poden moure's lliurement per tot l'espai.

S'ha construït el nou accés per millorar-ne la seguretat. Alhora, permet que l'entrada sigui més calmada i agradable

Entrades sense fer fila i al compàs de la música.

Aquest curs som 185 alumnes!

Amb la marxa dels alumnes de sisè, l'arribada dels més petits i altres anades i vingudes, aquest curs som un total de 185 alumnes (un menys que el curs passat). En total 29 alumnes s'estrenen a la nostra escola: 23 al primer curs d'Educació Infantil i 5 més en altres cursos.

Pel que fa al professorat, l'escola compta amb 15 mestres i mig. També es compta amb altres professionals com el personal de neteja, del PAS i el de manteniment.

Escola Sant Bonifaci de Vinaixa

Melons grans i melons petits hem collit per als nostres amics

A l'escola de Vinaixa aquest setembre hem tancat la temporada d'hort del curs passat amb la collita de melons.

A Vinaixa ja estem acostumats a fer d'hortolans durant la temporada de primavera, però aquest curs que hem començat ha estat diferent perquè hem trobat que una de les plantes que vam sembrar i cultivar durant la primavera encara estava viva i carregada de fruit.

També reguem a l'estiu!

A l'escola ja fa 3 anys que fem hort i cada curs el fem més bé perquè cada vegada en sabem més. L'any passat, veient que cada cop fa més calor al nostre entorn, vam posar el reg gota a gota. Vam creure que és una manera d'estalviar aigua, temps i, a més a més, durant els períodes de vacances el nostre hort no s'asseca i continua viu.

Us expliquem... Tot va començar el curs passat, quan parlant del que podríem plantar a l'hort que tenim a l'escola va haver-hi un company que ens va dir que el seu avi tenia unes llavors a casa de meló i que les guardava per plantar-les al seu hort, però que, si les volíem fer servir nosaltres, ens en donaria. Doncs així va ser. Les va portar i les vam sembrar en uns potets que vam deixar a dins de la classe. Ràpidament, van germinar i ens en van sortir tantes que n'hi va haver per endur-nos-les a casa i tot. Encara que sabíem que durant el temps de collir els melons estàvem de vacances, vam voler plantar-ne igualment a l'escola.

El primer dia d'escola ens vam posar molt contents quan vam veure que aquella planteta de melonera que vam deixar l'últim dia d'escola ara s'havia transformat en una planta molt gran i, a més, estava carregada de melons. N'hi havia tants que n'hi va haver perquè cada família se n'endugués un a casa i també ens en vam guardar a l'escola per menjar-nos-els a l'hora d'esmorzar. Durant aquest mes, alguns ens hem fet un tip de menjar meló!

El meló és una fruita que té moltes propietats. Us recomanem que en mengeu!

Els alumnes d'educació infantil i cicle inicial.

A CAU DE BOSC · Escola d'educació a la natura a Tarrés

La natura, aula d'aprenentatges infinits!

El cicle vital de l'ametller viscut en directe.

La tribu d'A Cau de Bosc som testimonis cada dia de la gran mestra que és la mare natura! En ella hi ha tants aprenentatges, si estem disposats a observar-la... Sense anar més lluny, els nostres amics ametllers ens regalen, cada any, el meravellós espectacle del cicle de la vida de les plantes. Al febrer, són els primers valents que s'atreveixen a florir per transformar totalment el paisatge del nostre hivern. Camps d'ametllers guarnits de flors i d'olor de mel captiven els nostres sentits i la nostra ànima! Amb aquests arriben les primeres abelles, que ens donen l'oportunitat de veure, en directe, el procés de la pol·linització i, de retruc, que tots els éssers vius formem part d'una gran xarxa vital en la qual tots som importants i necessaris. Amb l'arribada de la primavera els camps florits es van transformant en camps d'arbres plens de fulles verdes, llargues i fines. Amagats entre aquestes, els petits fruits s'estan començant a formar i aviat podrem tastar els primers ametllons tendres. Abans de les vacances d'estiu, aquests ametllons ja mesuraven entre dos i tres centímetres i estaven començant a formar la closca. Durant l'estiu, aquests arbres no han parat de treballar per obsequiar-nos, aquest setembre, amb els seus exquisits fruits, unes delicioses ametlles que recollim del terra i ens donen l'oportunitat de practicar la motricitat fina, l'autonomia i la perseverança per aconseguir la desitjada llavor que guarden dins! Gràcies, mare terra, pels teus fruits i per tants aprenentatges!

Aquesta ametlla que ens mengem l'hem vist néixer i créixer des que va ser flor.

L'ESCOLETA DEL MAS · Escola d'educació a la natura a Juneda

Ametlles, un regal de la tardor

Arriba la tardor i amb ella les ametlles que ens regalen dosis de calma. Aquests dies són les protagonistes per fer-nos passar bones estones. Ens permeten comptar-les i practicar la motricitat fina, pelar-les i que surtin senceres es un repte. Al principi ens costa una mica, necessitem precisió i coordinació, a poc a poc, provant una i una altra vegada amb molta concentració aconseguim trencar una de sencera, en aquell moment les acompanyants observem com els infants dibuixen un somriure a la seva cara.

Practicant la motricitat fina.

Lleida, capital de la Bioeconomia

Transformació Econòmica de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran

Diputació de Lleida
La força dels municipis

I Setmana de la Transformació Econòmica a les Terres de Lleida, Pirineu i Aran

TALLERS ESCOLA
Transformaccions escolars

+500
Alumnes en total han estat formats en bioeconomia a través del taller

22
Escoles

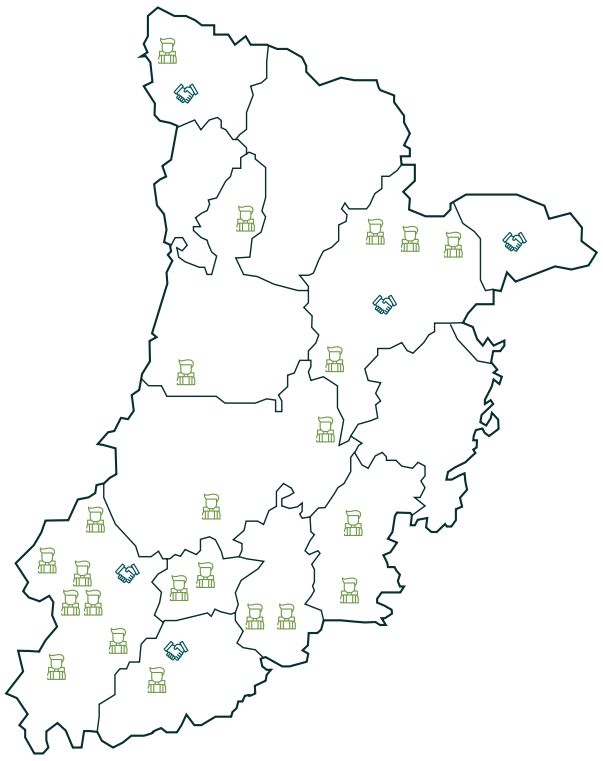
C
Comarques de la demarcació de Lleida a les que s'ha arribat:

L'Alt Urgell, la Cerdanya, les Garrigues, la Noguera, el Pallars Jussà, el Pla d'Urgell, la Segarra, el Segrià, el Solsonès, l'Urgell i la Vall d'Aran

JORNADES PARTICIPATIVES
Transformaccions socials

C
Comarques de la demarcació de Lleida a les que s'ha arribat:

L'Alt Urgell, la Cerdanya, Les Garrigues, La Noguera, El Segrià, La Val d'Aran i l'Alta Ribagorça

1r Congrés BIT. Bioeconomia, Innovació i Tecnologia

1r Congrés BIT
29 / 30 de setembre

447
Assistents

23
Patrocinadors

5
Activitats complementàries

+60
Ponents nacionals i internacionals

6
Sessions temàtiques

SESSIÓ
Hackathon

Sessió participativa per a la co-creació de solucions a reptes específics de la bioeconomia circular– Hackathon, destinada en un inici a alumnes de les Escoles Agràries de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran.

110
Inscripcions Hackathon

60
Persones que van poder participar a la Hackathon

44
Alumnes Escoles Agràries que van participar a la Hackathon

VALORACIÓ GLOBAL
formacions en bioeconomia

872
Alumnes

44
Hackaton.
1r Congrés BIT

71
Alumnes/Investigadors.
1r Congrés BIT

536
Transformaccions escolars.
Setmana de la Transformació Econòmica

221
La bioeconomia pels més petits. BIT EXPO

BIT EXPO Pavelló de la Bioeconomia

ESPAI BIOCONEIXEMENT

12
Centres de Recerca i Innovació i Universitats de tot el territori català

ESPAI BIOEMPRESES

12
Empreses presents

- Clúster de Bioenergia de Catalunya
- Ecobiogas
- Muns Agroindustrial
- Innoferti/Inprog
- Sat Alcarràs Bioproductors
- Projecte Biovalor–Akis International
- Incafust–Institut Català de la Fusta
- Bionatur Green Group
- Tal kual
- Agalla
- Organa Espirulina
- La Carrella

ESPAI ÀGORA

6
Jornades Tècniques

54
Professionals, empresaris, investigadors i especialistes en bioeconomia van intervenir en l'Espai Àgora

Fòrum
Realització del 5è Fòrum SER amb més de 26 intervencions de personalitats, empresaris, investigadors

PETIT XEF
La bioeconomia pels més petits

221
Nens i nenes hi han participat.
La previsió era d'uns 180

Sumant per un objectiu comú